

የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 163/2001
ስለዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም የወጣ
የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ

የሚኒስትሮች ምክር ቤት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ አስፈጻሚ አካላትን ሥልጣንና ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 471/1998 አንቀጽ 5 እና በዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 541/1999 አንቀጽ 17(1) መሠረት ይህን ደንብ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ «ዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 163/2001» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል።

2. ትርጓሜ

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በቀር በዚህ ደንብ ውስጥ፤

- 1/ «አዋጅ» ማለት የዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 541/1999 ነው፤
- 2/ በአዋጁ አንቀጽ 2 ሥር ለተመለከቱት ቃላት የተሰጠው ትርጓሜ ተፈጻሚ ይሆናል፤
- 3/ «ሥልጣን የተሰጠው ሠራተኛ» ማለት የባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር፣ የመምሪያ ኃላፊ፣ የዱር እንስሳት የጥበቃ ቦታዎች ኃላፊ፣ የዱር እንስሳት ኤክስፐርት፣ የዱር እንስሳት ጥበቃ ስካውት፣ የዱር እንስሳትና ውጤቶቻቸው ዝውውር ቁጥጥር ሠራተኛ፣ የዱር እንስሳት ስካውት ረዳት ወይም በዚህ ደንብ ውስጥ የተመለከቱትን ተግባራት እንዲሠራ ባለሥልጣኑ በጽሑፍ የመደበው ሌላ ሰው ነው፤
- 4/ «የአካባቢ ሕብረተሰብ የዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም ቦታ» ማለት በባለሀብት በኮንሴሽን ወይም በመንግሥት ያልተያዘ በአካባቢው ሕብረተሰብ የዱር እንስሳት ልማት ጥበቃና አጠቃቀም ሥራ የሚሠራበት ሥፍራ ነው፤
- 5/ «ፈቃድ» ማለት በዱር እንስሳትና ውጤቶቻቸው ላይ ለሚደረግ ማንኛውም ሕጋዊ ንግድ ወይም ለባለቤትነት የሚሰጥ ፈቃድ የዱር እንስሳትን የማደን፣ የማሳደን፣ የማርባት፣ የመያዝ፣ የጎፍላ ሥራ የመሥራት፣ በባለቤትነት የመያዝ፣ የዱር እንስሳትን በህይወት የመነገድ፣ የዱር እንስሳትን ፊልም የመቅረጽ ፈቃድን ያካትታል፤
- 6/ «ነጋዴ» ማለት በዱር እንስሳት ውጤትና ከዱር እንስሳት ውጤት በተሠሩ ዕቃዎች የንግድ ተግባር እንዲያከናውን ባለሥልጣኑ የፈቀደለት ሰው ሲሆን በዱር እንስሳት ውጤት ልዩ ልዩ ቅርጾች የሚያዘጋጅ፣ ለትርኢት የሚያሰናዳ ወይም ከአደን ውጤቶች ዕቃን የሚያዘጋጅ ወይም በሌላ መንገድ የሚሠራን ሰው ይጨምራል፤
- 7/ «ሳይተስ» ማለት ህልውናቸው ለእልቂት አደጋ የተጋለጡ የዱር እንስሳትና እፅዋት ንግድ ዓለም አቀፍ ስምምነት ነው፤

- 8/ «ዝርያ» ማለት በተፈጥሮአዊ ሥነ አካልና ዘረመል አመዳደብ መሠረት በአንድ ሥነ-ሕይወት ምድብ ውስጥ አባል ሆኖ የተመደበ የዱር እንስሳ ዓይነት ሲሆን ንዑስ ዝርያዎችንም ይጨምራል፤
- 9/ «ባለሥልጣን» ማለት የኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣን ነው፤
- 10/ «ገቢ» ማለት ከዱር እንስሳት አደን፣ከፊልም ቀረጻ፣ከዱር እንስሳትና ከዱር እንስሳት ውጤት ንግድ፣ከዱር እንስሳት ጥናትና ምርምር፣ከጥበቃ ቦታዎች ጉብኝትና ካምፕ፣ከልዩ ልዩ ፈቃዶችና የፈቃድ ዕድሳት የሚሰበሰብ ገቢ ነው፤
- 11/ ማንኛውም በወንድ ጾታ የተገለጸው አነጋገር ሴትንም ይጨምራል።

ክፍል ሁለት

የዱር እንስሳት የጥበቃ ቦታዎች አስተዳደር

3. የዱር እንስሳት የጥበቃ ቦታዎች ዳር ድንበር

ብሔራዊ ፓርኮች፣ የዱር እንስሳት ጥብቅ ክልሎች፣ የዱር እንስሳት መጠለያዎች፣ የቁጥጥር አደን ቀበሌዎች እና የሕብረተሰብ የዱር እንስሳት ልማት፣ጥበቃና አጠቃቀም ቦታዎች ዳር ድንበር ቀደም ሲል የነበራቸውን ዳር ድንበር መሠረት ያደረገ ወይም ካለው ነባራዊ ሁኔታ አንጻር ሥርዓተ አያያዣቸውን ለማሻሻል በፌደራል መንግሥትና በክልሎች የሚዘጋጁ ዳር ድንበሮችን መሠረት ያደረገ ይሆናል።

4. በፌደራልና በክልል መንግሥት የሚተዳደሩ የዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታዎች

- 1/ በአዋጁ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ (1) በተደነገገው መሥፈርት መሠረት የሰሜን ተራራዎች ብሔራዊ ፓርክ፣የባሌ ተራራዎች ብሔራዊ ፓርክ፣ የነጭሣር ብሔራዊ ፓርክ፣የኦሞ ብሔራዊ ፓርክ፣የአብያታ ሻላ ሐይቆች ብሔራዊ ፓርክ፣አዋሽ ብሔራዊ ፓርክ፣ሰንቀሌ የቆርኬዎች መጠለያ፣ ባቢሌ የዝሆኖች መጠለያ፣ጋምቤላ ብሔራዊ ፓርክ፣አላጥሽ ብሔራዊ ፓርክ፣ ቃፍታ ሽራሮ ብሔራዊ ፓርክ እና ገራይሌ ብሔራዊ ፓርክ በባለሥልጣኑ የሚተዳደሩ ይሆናሉ፤ሆኖም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ባለሥልጣኑ ስልጣኑን በውክልና አግባብ ላላቸው የክልል አካላት ሊሰጥ ይችላል።
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ከተመለከቱት ውጭ የሆኑ የዱር እንስሳት የጥበቃ ቦታዎች በክልሎች ወይም በአካባቢው ሕብረተሰብ የሚተዳደሩ ይሆናሉ።

5. በብሔራዊ ፓርኮች፣ በዱር እንስሳት መጠለያዎችና በዱር እንስሳት ጥብቅ ክልሎች ውስጥ እንዳይከናወኑ ስለተከለከሉ ተግባራት

- 1/ በዚህ ደንብ ውስጥ በተመለከተው መሠረት ካልሆነ በስተቀር ማንኛውም ሰው በብሔራዊ ፓርክ፣የዱር እንስሳት መጠለያ ወይም በዱር እንስሳት ጥብቅ ክልል ውስጥ ቀጥሎ የተመለከቱትን ድርጊቶች መፈፀም የተከለከለ ነው፤
  - ሀ) ማናቸውንም የጦር መሣሪያ ይዞ መገኘት ወይም ማስተላለፍ፤
  - ለ) ማደን ወይም ዓሣ ማጥመድ፤
  - ሐ) ማናቸውንም ተሽከርካሪ፣የአየር መንኮራኩር ወይም ጀልባ ማንቀሳቀስ፤

- መ) ማናቸውንም ተፈጥሮአዊ ወይም ሰው ሠራሽ ነገር ማንሣት፣ ማወክ፣ ማበላሽት ወይም ማጎሳቆል፤
- ሠ) የግብርና ሥራ ማካሄድ ወይም መራት ለእርሻ ተግባር ማዘጋጀት፤
- ረ) የቤት እንስሳትን ለግጦሽና ለውሃ ማሰማራት፤
- ሰ) ማናቸውንም የቤት እንስሳት ወይም የዱር እንስሳ ወደ ቦታው ማስገባት፣ ማሳለፍ ወይም እንዲሠማራበት ማድረግ፤
- ሸ) የማዕድን ፍለጋ ወይም ቁፋሮ ማካሄድ፤
- ቀ) ማናቸውንም እፅዋት መትከል፣ መቁረጥ፣ መፍለጥ፣ ማንሣት፣ መውሰድ፣ ማበላሽት ወይም ማስተላለፍ፤
- በ) እሳት ማቀጣጠል ወይም ለማቀጣጠል ሙከራ ማድረግ፤
- ተ) የንብ እርባታ ማካሄድ፣ ማር መቁረጥ ወይም የዱር እንስሳት ውጤት መውሰድ ወይም ለመውሰድ መሞከር፤
- ቸ) የመንገድ ወይም የሌላ ግንባታ ሥራ ማካሄድ ወይም የነበረውን የተፈጥሮ አቀማመጥ ማበላሽት ወይም መረበሽ፤
- ኀ) ማናቸውንም ፀረ-ተባይ ወይም ፀረ-አረም ኬሚካል መጠቀም፣ መርጨት፣ መጣል ወይም ይዞ መገኘት፤
- ነ) ማንኛውም እቃ መሸጥ ወይም ለሽያጭ ማቅረብ ወይም አገልግሎት መስጠት፤
- ኘ) ማንኛውንም መግለጫ ወይም ማስታወቂያ መለጠፍ፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም ባለሥልጣኑ ወይም የሚመለከተው የክልል መንግሥት አካል በጽሁፍ በሚፈቅደው መሠረት ቀጥሎ የተዘረዘሩት ድርጊቶች በብሔራዊ ፓርክ ወይም በዱር እንስሳት መጠለያ ውስጥ ሊከናወኑ ይችላሉ፤

- ሀ) የተፈቀደላቸው አስጎብኚዎችና ቱሪስቶች ወደ ብሔራዊ ፓርክ ወይም የዱር እንስሳት መጠለያ ውስጥ ለመግባትና ለመቆየት እንዲሁም በዚህ ደንብ መሠረት በወጣ መመሪያ የተፈቀዱ ድርጊቶችን ለመፈጸም ይችላሉ፤
- ለ) የተፈቀደላቸው ባለሙያ ፎቶግራፍ አንሺዎች፣ ደራሲዎችና ሠዓሊዎች ወደ ብሔራዊ ፓርክ ወይም የዱር እንስሳት መጠለያ ውስጥ ለመግባትና ለመቆየት እንዲሁም በየሙያቸው የሚፈልጉትን ተግባር ለማከናወን ይችላሉ፤
- ሐ) ሥልጣን የተሰጣቸው ሠራተኞች ኃላፊነታቸውን ለመወጣት ከነቤተሰቦቻቸው ወደ ወደ ብሔራዊ ፓርክ ወይም የዱር እንስሳት መጠለያ ውስጥ ለመግባትና ለመኖር ይችላሉ፤
- መ) ሥልጣን የተሰጣቸው ሠራተኞችና የተፈቀደላቸው ተመራማሪ ሳይንቲስቶች በዚህ ደንብና በደንቡ መሠረት በወጡ መመሪያዎች መሠረት የዱር እንስሳት ሀብት ውጤትን መውሰድ፣ እጽዋት መቁረጥ ወይም ማቃጠል፣ ተሽከርካሪዎች ማንቀሳቀስና የግንባታ ሥራ ማካሄድ ይችላሉ፤
- ሠ) በብሔራዊ ፓርኮች እና በዱር እንስሳት መጠለያዎች አካባቢ በሚኖረው ሕብረተሰብና በፓርኩ ወይም መጠለያው ማኔጅመንት መካከል በሚደረግ ስምምነት መሠረት እንደ ንብ ማኑብና ማር መቁረጥ፣ ሣር አጭዶ መውሰድ እና ለባህላዊ መድኃኒት የሚውል

ዕፅዋት መሰብሰብ የመሰለ የተፈጥሮ ሀብት ወቅታዊ አጠቃቀም ቁጥጥር እየተደረገበት እንዲከናወን ሊፈቀድ ይችላል።

ረ) የማዕድን ፍለጋና ሌሎችም የልማት ሥራዎች አስፈላጊ ሁኔታ ሲገኙ ከዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም ተግባራት ጋር ተጣጥመው ሊከናወኑ ይችላሉ።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም ባለሥልጣኑ ወይም የሚመለከተው የክልል መንግሥት አካል፣

ሀ) በጥብቅ ክልል ውስጥ ለሥራ የተሠማሩ የመንግስት ሠራተኞች ከነቤተሰቦቻቸው እና ሳይንሳዊ ምርምር የሚያካሄዱ ሰዎች በዱር እንስሳት ጥብቅ ክልሉ ውስጥ በጊዜያዊነት ለመኖር እንዲችሉ፣ እና

ለ) ሥፍራው የዱር እንስሳት ጥብቅ ክልል ከመሆኑ በፊት በቦታው ላይ ሠፍረው የነበሩት ሰዎች በዚያው መኖር እንዲችሉ፣ መፍቀድ ይችላል።

4/ በዱር እንስሳት ጥብቅ ክልል ውስጥ ለመኖር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3(ለ) መሠረት የተፈቀደላቸው ሰዎች በክልሉ ውስጥ የቀድሞ ይዞታቸውን ሳያስፋፉ ለማረስ፣ ከብቶቻቸውን ለማስጋገፍ ውሃ ለማጠጣት እና ንብ ለማርባት ይችላሉ። ሆኖም የዱር እንስሳት ጥብቅ ክልሉን የሚያስተዳድረው አካል ክልሉን ለተሻለ አያያዝ ከፈለገው ሌላ ምትክ ቦታ ተዘጋጅቶላቸው እንዲሰፍሩ ይደረጋል።

6. የዱር እንስሳትን ስለማደን

1/ በዚህ ደንብ መሰረት የቁጥጥር አደን ቀበሌውን በመጥቀስ በሚሰጥ ፈቃድ መሠረት ካልሆነ በስተቀር በቁጥጥር በሚታደንበት ቀበሌም ሆነ በአካባቢ ህብረተሰብ የዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም ቦታ ወይም በሌላ ማናቸውም የዱር እንስሳት መከማቻ ቦታ የዱር እንስሳትን ማደን የተከለከለ ነው።

2/ ባለሙያ አሳዳኝና የባለሥልጣኑ ወይም የሚመለከተው ክልል የአደን ተቆጣጣሪ በሌሉበት አደን ማከናወን የተከለከለ ነው።

3/ ክልሎች እና ባለሥልጣኑ የቁጥጥር አደን ቀበሌዎችን ዳር ድንበር በመከለል በግልጽ ጨረታ አወዳድረው ለአሳዳኝ ድርጅቶች ከአምስት ዓመት ለማይበልጥ ጊዜ በኮንሴሽን ሊሰጡ ይችላሉ።

4/ ለአንድ አሳዳኝ ድርጅት በኮንሴሽን በተሰጠ የቁጥጥር አደን ቀበሌ ውስጥ ከባለይዞታው ፈቃድ ውጪ ሌላ አሳዳኝ ድርጅት እንዲያሳድን አይፈቀድለትም።

5/ የአሳዳኝ ድርጅት ፈቃድ በየዓመቱ ከሐምሌ 1 እስከ 30 ባሉት ቀናት ውስጥ መታደስ አለበት።

6/ የቁጥጥር አደን ቀበሌ ኮንሴሽን ስምምነት ከሚከተሉት ምክንያቶች ባንዱ ሊቋረጥ ይችላል፤

- ሀ) ለተጨማሪ ጊዜ ካልተራዘም በስተቀር የኮንሴሽን ዘመኑ ሲያበቃ፤
- ለ) አሳዳኝ ድርጅቱ ያልተፈቀደለትን ወይም ከተሰጠው ኮታ በላይ የዱር እንስሳ አሳድኖ ከተገኘ፤

- ሐ) አሳዳጅ ድርጅቱ በኮንሴሽን ስምምነቱ መሠረት መክፈል የሚገባውን ዓመታዊ ክፍያ በወቅቱ ሳይፈጽም ከቀረ፤
- መ) አሳዳጅ ድርጅቱ የኮንሴሽን ስምምነቱን ግዴታዎች በተለይም በያዘው የቁጥጥር አደን ቀበሌ ውስጥ ለተፈጥሮ ሀብት መደረግ ያለበትን እንክብካቤ ካላደረገና ግዴታዎቹን ሳያከብር ከቀረ።

7. የአካባቢ ሕብረተሰብ የዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታዎች

- 1/ የአካባቢ ሕብረተሰብ የዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታዎችን ሕብረተሰቡ ያስተዳድራል፣ ያለማል፣ ይጠቀማል።
- 2/ የአካባቢው ሕብረተሰብ በኢኮኔሪዝም ሥራዎች ይሳተፋል፤ የሚገኘውን ገቢ ለሕብረተሰቡ ጥቅም ያውላል።
- 3/ የአካባቢው ሕብረተሰብ ዓመታዊ ኮታን በሚመለከተው አካል በማፀደቅ በዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታው ውስጥ የሚገኙትን የዱር እንስሳት ለሕጋዊ አዳኝ ሊሸጥ ይችላል፤ ገቢውንም የሕብረተሰቡን መሠረታዊ ፍላጎት ለመሟላት ያውላል።
- 4/ የአካባቢው ሕብረተሰብ፣
  - ሀ) የዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታውን ለማሻሻል የሚረዱ የልማት ሥራዎችን ከራሱ ወይም ከሌሎች ምንጮች በሚገኝ ገቢ ያከናውናል፤
  - ለ) ለዱር እንስሳት ጥበቃ የሚያግዙ ሠራተኞችን ያሰለጥናል፤
  - ሐ) የዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታውን የተፈጥሮ ሀብት ይዘት የማይጎዱ የልማት ሥራዎችን ያከናውናል፤
  - መ) የዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታውን ልማት ለማጠናከር የገንዘብና የጉልበት አስተዋጽኦ ያደርጋል፤
  - ሠ) በዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታው ውስጥ የሚከናወነውን የአጠቃቀም ዓይነት ከሚመለከተው የክልሉ አካል ጋር በመመካከር ይወስናል።

ክፍል ሦስት
ስለፈቃዶች

8. የፈቃድ አስፈላጊነት

በዚህ ደንብ መሠረት ፈቃድ ያልተሰጠው ሰው ማንኛውንም ዓይነት የዱር እንስሳ ለማደን ወይም በህይወት ለመያዝ፣ የዱር እንስሳት ውጤቶች ለመውሰድ፣ በዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታዎች ውስጥም ሆነ ውጭ የዱር እንስሳትን በፊልም ለመቅረጽ ወይም በዱር እንስሳትና አካባቢያቸው ላይ ጥናት ለማካሄድ አይችልም።

9. የፈቃድ ቅድመ ሁኔታዎች

- 1/ ፈቃድ እንዲሰጠው ከማመልከቱ በፊት በነበሩት አምስት ዓመታት ውስጥ የዱር እንስሳት ጥበቃ ሕግን በመተላለፍ ጥፋት ፈጽሞ የተፈረደበት ወይም የተሰጠው ፈቃድ የተሠረዘበት ሰው በዚህ ደንብ መሠረት ለሚሰጥ ማንኛውም ዓይነት ፈቃድ ብቁ አይሆንም።
- 2/ እድሜው 18 ዓመት ያልሞላ ወይም የአካል ብቃቱና ጤንነቱ በባለሙያ ያልተረጋገጠ ማንኛውም ሰው ለባለሙያ አሳዳጅነት ፈቃድ ብቁ አይሆንም።

- 3/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ፈቃድ ለማግኘት መሟላት ያለባቸው ሌሎች ቅድመ ሁኔታዎች ባለሥልጣኑ ከክልሎች ጋር በመመካከር በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናሉ።
- 4/ በዚህ ደንብ መሠረት የሚሰጥን ማንኛውንም ዓይነት ፈቃድ ለማግኘት የሚፈልግ ሰው ማመልከቻውን እንደአግባቡ ባለሥልጣኑ ለዚህ ተግባር ባዘጋጀው ፎርም ላይ ሞልቶና የፈቃድ ቅድመ ሁኔታዎችን ማሟላቱን ከሚያሳዩ ማስረጃዎች ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት።

10. ፈቃድ ስለመስጠት

- 1/ በዚህ ደንብ አንቀጽ 9(4) መሠረት የቀረበ የፈቃድ ማመልከቻ ተቀባይነት ሲያገኝ አመልካቹ ተገቢውን የፈቃድ ክፍያ እንዲፈጽም ተደርጎ የጠየቀው ፈቃድ ይሰጠዋል።
- 2/ ማንኛውም ፈቃድ የዚህን ደንብ ድንጋጌዎችና በፈቃዱ ላይ የሠፈሩትን ግዴታዎችና ገደቦችን በመጠበቅ ተፈጻሚ ይሆናል።

11. ፈቃድን ስለማሳደስ

- 1/ ማንኛውም ፈቃድ በየዓመቱ ከሐምሌ አንድ እስከ 30 ባሉት ቀናት ውስጥ መደበኛው የፈቃድ ክፍያ ወይም ከዚያ በኋላ ተጨማሪ ክፍያ ተፈጽሞ መታደስ አለበት።
- 2/ የፈቃድ እድሳት ማመልከቻ ፈቃዱ በዚህ ደንብ አንቀጽ 17 መሠረት መታገድ ወይም መሠረዝ ያለበት ከሆነ ተቀባይነት አይኖረውም።
- 3/ ማንኛውም ባለፈቃድ የዓመቱን አስፈላጊ የመንግስት ግብር ስለመክፈሉ ማረጋገጫ ማቅረብ ይኖርበታል።

12. የፈቃድ ክፍያ

- 1/ በዚህ ደንብ መሠረት የሚሰጡ ፈቃዶችን ለማውጣት ወይም ለማሳደስ የሚጠየቁ ክፍያዎች በዚህ ደንብ ሠንጠረዥ ሁለት በተመለከተው መሠረት ይሆናል።
- 2/ ማንኛውም ባለፈቃድ ፈቃዱን ለማሳደስ፤
  - ሀ) እስከ ነሐሴ 30 ቀን ባለው ጊዜ ውስጥ ዘግይቶ ከቀረበ የማሳደሻ ክፍያውን 30% በተጨማሪነት ይከፍላል፤
  - ለ) ከነሐሴ 30 በኋላ ዘግይቶ ከቀረበ የማሳደሻ ክፍያውን 50% በተጨማሪነት ይከፍላል።

13. የአደን ክፍያና የዱር እንስሳት ውጤቶች ዋጋ ተመን

- 1/ የዱር እንስሳት አደን ክፍያዎችና የዱር እንስሳት ውጤቶች ዋጋ ተመን ከዚህ ደንብ ጋር ተያይዘው በሚገኙት ሠንጠረዦች ላይ በተመለከተው መሠረት ይሆናል፤ ሆኖም በሠንጠረዦቹ ላይ ያልተመለከቱ የዱር እንስሳትን በሚመለከት የሚጠየቀውን ክፍያ ተመን ባለሥልጣኑ ከሚመለከታቸው ክልሎች ጋር በመመካከር ይወሰናል።
- 2/ የዱር እንስሳ ለማደን የተፈጸመ የቅድሚያ ክፍያ ተመላሽ አይሆንም።

14. ፈቃድን ይዞ ስለመገኘት

- 1/ ማንኛውም ሰው ፈቃድ የተሰጠበትን ተግባር በሚያከናውንበት ጊዜ ፈቃዱን ይዞ መገኘት አለበት።
- 2/ ማንኛውም ባለፈቃድ የአደናቸውን የዱር እንስሳት የሚመለከት መረጃ ከፈቃዱ ጋር በተሰጠው የአደን ቅጽ መሠረት መዘግቦ መያዝ አለበት። የፈቃዱ የአገልግሎት ጊዜ እንዳለቀ ወይም ባለፈቃዱ ኢትዮጵያን ለቆ በሚሄድበት ጊዜ የአደን ቅጹን ከፈቃዱ ለሰጠው አካል ያስረክባል።
- 3/ ባለፈቃዱ የአደነውን የዱር እንስሳ ውጤት ከሥፍራው ከማንቀሳቀሱ በፊት በአደን ቅጹ ላይ መመዘገብ አለበት። የዱር እንስሳው ቆስሎ ያመለጠ ከሆነም ይኸው ሁኔታ በዝርዝር በአደን ቅጹ ውስጥ መመዘገብ አለበት።

15. ስለተገደሉ ወይም ስለቆሰሉ የዱር እንስሳት

- 1/ የአደን ፈቃድ የያዘ አዳኝ በማንኛውም ሁኔታ የገደለው ወይም ያቆሰለው የዱር እንስሳ በአዳኙ ላይ ይቆጠርበታል።
- 2/ የአደን ፈቃድ የያዘ አዳኝ፤
  - ሀ) ከተወሰነው የማርጣ መጠን በታች የሆነ የዱር እንስሳ አድኖ ከተገኘ የእንስሳውን የነፍስ ወከፍ ዋጋ በእጥፍ ይከፍላል፤
  - ለ) እንስሱ የዱር እንስሳ አድኖ ከተገኘ የወንዱን የነፍስ ወከፍ ዋጋ እጥፍ ይከፍላል።

16. ፈቃድን ስለማስተላለፍ

- 1/ ማንኛውም ሰው የተሰጠውን ፈቃድ ለሌላ ሰው ማስተላለፍ ወይም የራሱ ባልሆነ ፈቃድ ሊጠቀም አይችልም፤ ሆኖም አዳኝ ቱሪስት ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት አደኑን ማከናወን ካልቻለ ከስድስት ወር ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ በአደን ክፍያው ላይ 25% ተጨማሪ ገንዘብ በመክፈል ፈቃዱን ለህጋዊ ወኪሉ ማስተላለፍ ይችላል።
- 2/ የአደን ፈቃድ የተሰጠው ማንኛውም ሰው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት የአደን ወቅቱን ሳይጀምር ወይም ሳይጠናቀቅ አደን ቢያቋርጥ ከስድስት ወር ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ እንደገና አደኑን ያለተጨማሪ ክፍያ ማካሄድ ይችላል።

17. ፈቃድን ስለማገድና ስለመሰረዝ

- 1/ ማንኛውም ባለፈቃድ የዚህን ደንብ ድንጋጌዎች ወይም የፈቃዱን ግዴታዎች ጥሶ ሲገኝ ኃላፊነት የተሰጠው የፈቃድ ሰጪው አካል ሠራተኛ ፈቃዱን ለማገድ ይችላል። የፈቃድ ሰጪው አካል የበላይ ኃላፊ ጉዳዩን ከመረመረ በኋላ እግዱን ሊያነሳ ወይም ወይም ሊያፀድቅ ወይም ፈቃዱን ሊሠርዝ ይችላል።
- 2/ ይህን ደንብ በመተላለፍ በፈጸመው ጥፋት ተከስሶ የተፈረደበት ማንኛውም ሰው ፍርድ ቤቱ በሌላ አካሄድ ካልወሰነ በስተቀር የተሰጠው ማንኛውም ፈቃድ ወዲያውኑ እንደተሠረዘ ይቆጠራል።
- 3/ ፈቃድ የተሠረዘበት ሰው የፈቃዱን ወረቀት በአምስት ቀናት ውስጥ ፈቃዱን ለሰጠው አካል መልሶ ማስረከብ አለበት።

18. የውጪ ቱሪስት የአደን ፈቃድ

- 1/ የውጪ ቱሪስት የአደን ፈቃድ ከዚህ ደንብ ጋር ተያይዞ በሚገኘው ሠንጠረዥ 4 የተመለከቱትን የዱር እንስሳት ለማደን ለውጪ ቱሪስት አዳኞች በባለሥልጣን የሚሰጥ ፈቃድ ነው።
- 2/ በአንድ የውጪ ቱሪስት አደን ፈቃድ ሊታደኑ የሚችሉ ታዳኝ የዱር እንስሳት ብዛት ፈቃዱን በሚሰጠው አካል ለበጀት ዓመቱ በሚያፀድቀው ኮታ መሠረት ሆኖ ከየዝርያው አንድ የዱር እንስሳ ብቻ ይሆናል።
- 3/ የቱሪስት የአደን ፈቃድ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ለሁለት ወር ጊዜ የጸና ይሆናል።
- 4/ በዱር እንስሳቱና የመኖሪያ አካባቢው ዙሪያ ያለውን ነባራዊ ሁኔታ በየጊዜው በማጥናትና በመገምገም በሠንጠረዥ 4 ከተመለከቱት የዱር እንስሳት ዝርዝር ላይ ሊቀነስ ወይም ሌላ ያልተካተተ ዝርያ ካለ ሊጨመር ይችላል።

19. የአገር ውስጥ ነዋሪ አደን ፈቃድ

- 1/ የአገር ውስጥ ነዋሪ የአደን ፈቃድ ከዚህ ደንብ ጋር ተያይዞ በሚገኘው ሠንጠረዥ 5 ላይ የተመለከቱትን የዱር እንስሳት ለማደን በኢትዮጵያ ውስጥ ለሚኖሩ የውጪ አገር ዜጎች ወይም ለኢትዮጵያውያን በሚመለከተው የክልል አካል የሚሰጥ ፈቃድ ነው።
- 2/ የሀገር ውስጥ ነዋሪ አደን ፈቃድ ጸንቶ የሚቆየው ለ15 ቀናት ይሆናል።

20. የአእዋፍ አደን ፈቃድ

- 1/ የአእዋፍ አደን ፈቃድ ከዚህ ደንብ ጋር ተያይዞ በሚገኘው ሠንጠረዥ 6 የተመለከቱትን አእዋፍ ለማደን በሚመለከተው የክልል አካል የሚሰጥ ፈቃድ ነው።
- 2/ የአእዋፍ አደን ፈቃድ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ለአንድ ወር የፀና ይሆናል።
- 3/ የአደን አካባቢዎችን የዝናም ሥርጭትና የአእዋፍ መራቢያ ወቅትን ግምት ውስጥ በማስገባት፤
  - ሀ) ለመካከለኛ የሀገሪቱ ከፍተኛ ቦታዎች ከሰኔ 1 ቀን እስከ ሕዳር 30 ቀን፤
  - ለ) ለደቡብና ምሥራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች ከመጋቢት 1 ቀን እስከ ነሐሴ 30 ቀን፤ የአእዋፍ አደን ዝግ ይሆናል።

21. የፎፍዬ አደን ፈቃድ

- 1/ የፎፍዬ አደን ፈቃድ ለቱሪስት አዳኞች ወይም ለሀገር ውስጥ አዳኞች በሚመለከተው የክልል አካል የሚሰጥ ፈቃድ ነው።
- 2/ ለአደን የሚፈቀዱት የፎፍዬ ዝርያዎች ትልቁ ፎፍዬና ተራው ፎፍዬ ብቻ ይሆናሉ።
- 3/ የፎፍዬ አደን ከነሐሴ 1 ቀን እስከ ጥቅምት 30 ቀን ብቻ የሚካሄድ ይሆናል።

22. ለሳይንስ ጥናት የሚሰጥ ልዩ የአደን ፈቃድ

- 1/ ማንኛውንም የዱር እንስሳ ለሳይንስ ጥናት አገልግሎት እንዲውል በሚያስፈልግበት ጊዜ ባለሥልጣኑ ልዩ የአደን ፈቃድ ሊሰጥ ይችላል።
- 2/ ልዩ የአደን ፈቃድ ጸንቶ የሚቆየው በፈቃዱ ላይ ለተወሰነው ጊዜ ይሆናል።
- 3/ ልዩ የአደን ፈቃድ የተሰጠው ሰው የተፈቀደለትን የዱር እንስሳ ለማደን የሚያስችል በቂ ችሎታ የሌለው ከሆነ ከባለሥልጣኑ በሚመደብ ባለሙያ እገዛ ማደን አለበት።

23. የዱር እንስሳ የመያዝ ፈቃድ

- 1/ የዱር እንስሳ የመያዝ ፈቃድ የሚሰጠው ከዚህ ደንብ ጋር በተያያዘው ሠንጠረዥ 8 ላይ የተመለከተ የዱር እንስሳ ለመያዝ ይሆናል።
- 2/ ባለሥልጣኑ የዱር እንስሳት የመያዝ ፈቃድ ከመስጠቱ በፊት አመልካቹ የዱር እንስሳትን ከነገፍሳቸው ለመያዝና ለማቆየት ያለውን ልምድ፣ የሚይዘው የዱር እንስሳ ለምን እንደተፈለገ፣ የሚያዝበትን ዘዴና ወደተፈለገበት ቦታ ለማድረስ የሚጠቀምበትን መንገድ የሚያሳይ አጥጋቢ ማስረጃ እንዲያቀርብ ማድረግ አለበት።
- 3/ የዱር እንስሳ የመያዝ ፈቃድ ጸንቶ የሚቆየው በፈቃዱ ላይ ለተመለከተው ጊዜ ይሆናል።
- 4/ የዱር እንስሳው በሚያዝበት ጊዜ ወይም ከዚያ በኋላ ቢሞት በባለፈቃዱ ላይ ይቆጠርበታል።
- 5/ የዱር እንስሳ የመያዝ ፈቃድ የተሰጠው ሰው የተፈቀደለትን እንስሳ ለመያዝ በብረት ወጥመድ፣ በመርዝ ወይም በመርዛማ መሣሪያ መጠቀም ወይም የራሱን ወይም የሌላውን ሰው ሕይወት ለማዳን ካልተገደደ በቀር በማናቸውም የዱር እንስሳ ላይ መተኮስ አይችልም። ሆኖም በፈቃድ ሰጪው አካል ሲፈቀድለት በማደንዘዣ ጠብመንጃ መጠቀም ይችላል።
- 6/ ማንኛውም የተያዘ የዱር እንስሳ በሰው ወይም በንብረት ላይ ለሚያደርሰው ጉዳት ባለፈቃዱ ተጠያቂ ይሆናል።

24. ለአደን የተከለከሉ የዱር እንስሳት

ከዚህ ደንብ ጋር በተያያዘው ሠንጠረዥ 10 ላይ የተዘረዘሩትን የዱር እንስሳት በዚህ ደንብ አንቀጽ 22 መሠረት ካልሆነ በቀር ማደን ፈጽሞ የተከለከለ ነው።

25. ስለተከለከሉ የማደኛ ዘዴዎች

- 1/ ለማንኛውም ሰው የዱር እንስሳ ለማደን በሚከተሉት ዘዴዎች መጠቀም የተከለከለ ነው፤
  - ሀ) ከሁለት መቶ ሜትር ባነሰ ርቀት በተሸከርካሪ፣ በጀልባ ወይም አውሮፕላን ወደ ዱር እንስሳ መጠጋት፤
  - ለ) እሳት ማስነሳት ወይም የዱር እንስሳትን በእሳት ማባረርና መክብብ፤
  - ሐ) ከታዳኝ የሌሊት ተንቀሳቃሽ የዱር እንስሳት በስተቀር በጨለማ ማደን፤
  - መ) ከወፍ በቀር ማንኛውንም የዱር እንስሳ በውሻ ማደን፤

- ሠ) የክበቡ ስፋት ስምንት ሴንቲ ሜትር ወይም ከዚህ በላይ ስፋት ያለው ወጥመድ ወይም ተመሳሳይ የሆነ በሽቦ በተሠራ ወጥመድ መጠቀም፤
  - ረ) በተጠመደ ጠብመንጃ፣ በጉድጓድ፣ በቦይ፣ በመረብ፣ በአጥር፣ በወጥመድ፣ በመርዝ ወይም ይህን በመሠለ ጎጂ ነገር ወይም በአውቶማቲክ መሣሪያ መጠቀም፤
  - ሰ) ለወፍ፣ ለኢንሹ፣ ለሚዳቋ፣ ለጥንቸል፣ ለቀበርዎችና ለመሳሰሉት ትናንሽ የዱር እንስሳት ካልሆነ በስተቀር ካሊበሩ 0.22 በሆነ መሣሪያ መጠቀም፤
  - ሸ) ለትናንሽ ሣር በል የዱር እንስሳት ካልሆነ በስተቀር በነፋስ ጠብመንጃ ወይም በሽጉጥ መጠቀም፤
  - ቀ) ለሜዳ ፍየል፣ ለብሆር፣ ለድኩላ፣ ለአምባራይሌና ለመሳሰሉት መካከለኛ የዱር እንስሳት ካልሆነ በስተቀር ካሊበሩ ከ 0.240 እስከ .300 በሆነ መሣሪያ መጠቀም፤
  - በ) ለሣላ፣ ለቆርኬ፣ ለድፋርሣና ለመሳሰሉት ትላልቅ የዱር እንስሳት ካሊበሩ ከ .300 እስከ .378 ባልሆነ መሣሪያ መጠቀም፤
  - ተ) ለጎሽ፣ ለጉማሬ፣ ለአንቦሣ፣ ለነብርና ለመሳሰሉ በጣም ትላልቅና ኃይለኛ የዱር እንስሳት ካሊበሩ ከ0.375 እስከ 0.600 ባልሆነ መሣሪያ መጠቀም፤
  - ቸ) በማንኛውም ዓይነት ተወርዋሪ ፈንጂ ወይም የእጅ ቦንብ መጠቀም፤
  - ኘ) ፈቃድ ሰጪው አካል በጽሑፍ ካልፈቀደ በስተቀር ማንኛውንም የዱር እንስሳ ለማደገዝ፣ ሽባ ለማድረግ፣ ለማፍዘዝ ወይም በከፊልም ሆነ በሙሉ ለመሰንከል የሚችል መድኃኒት ባለው ማንኛውም ዓይነት ተወርዋሪ መሣሪያ መጠቀም፡፡
- 2/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌዎች ሥልጣን በተሰጣቸው ሠራተኞችና የተወሰነ ተግባር ለመፈጸም በፈቃድ ሰጪው አካል በጽሑፍ በተፈቀደላቸው ሰዎች ላይ ተፈጻሚ አይሆኑም፡፡

ክፍል አራት

የዱር እንስሳትና የዱር እንስሳት ውጤቶች ሕጋዊ ባለይዘታነት

26. የባለቤትነት የምስክር ወረቀት

- 1/ ፈቃድ ሰጪው አካል በተወሰነው ፎርማት መሠረት ተሞልቶ ማመልከቻ ሲቀርብለት በሕጋዊ መንገድ የተገኘ የዱር እንስሳ ወይም የዱር እንስሳት ውጤት ባለይዘታ ለሆነ ሰው የባለቤትነት የምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡ በሳይተስ ለተመዘገበ ዝርያ በተጨማሪ የሳይተስ የምሥክር ወረቀት እንዳስፈላጊነቱ ይሰጣል፡፡
- 2/ ማንኛውም ሰው በሀጋዊ መንገድ የተገኘ የዱር እንስሳ ወይም የዱር እንስሳት ውጤት ለሌላ ሰው ሲሸጥ ወይም ሲያስተላልፍ የባለቤትነት የምስክር ወረቀቱን ለገዥው ወይም ለተቀባዩ ማዛወርና የባለቤትነቱ መብት መተላለፉንና ቀኑን በምስክር ወረቀቱ ላይ ማስፈር አለበት፡፡

27. የዱር እንስሳት ንግድ ፈቃድ

- 1/ የዱር እንስሳት ንግድ ፈቃድ ካልያዘ በስተቀር ማንኛውም ሰው በዱር እንስሳት፣ በዱር እንስሳት ውጤቶች ወይም በዱር እንስሳት ውጤት በተሠሩ ዕቃዎች ንግድ መስማራት ወይም የዱር እንስሳት ውጤት በመጠቀም ልዩ ልዩ ቅርጾችን ማዘጋጀት፣ ትርኢት ማሳየት ወይም ሌሎች ቁሳቁሶች ማዘጋጀት አይችልም።
- 2/ የዱር እንስሳት ንግድ ፈቃድ የተሰጠው ሰው በፈቃዱ መሠረት የሚያከናውናቸውን ተግባራት ሁሉ ፈቃድ ሰጪው አካል በሚሰጠው መመሪያ መሠረት በመዝገብ እየጻፈ በተጠየቀ ጊዜ ለቁጥጥር ያቀርባል።
- 3/ የዱር እንስሳት ንግድ ፈቃድ ተገቢው የማሳደሻ ክፍያ ተከፍሎ በየዓመቱ መታደስ አለበት።

28. የዱር እንስሳትንና የዱር እንስሳት ውጤቶችን ወደ አገር ውስጥ ስለማስገባት

- 1/ የዱር እንስሳትና የዱር እንስሳት ውጤቶችን ወደ አገር ውስጥ ማስገባት የሚቻለው በተፈቀዱ የጉምሩክ መግቢያ በሮች ብቻ ሆኖ ከመጡበት አገር በሕጋዊ መንገድ መውጣታቸውን የሚያሳይ አጥጋቢ ማስረጃና የጤና ማረጋገጫ ሠርተፍኬት ሲቀርብ ነው።
- 2/ በሳይተስ እዝል የተመዘገቡ የዱር እንስሳትን ወይም ውጤቶቻቸውን ወደ አገር ውስጥ ለማስገባት ከመጡበት አገር የተሰጠ የሳይተስ ማውጫ ፈቃድ እንዲሁም በሳይተስ እዝል አንድ የተመዘገቡ ሲሆን በተጨማሪ ከባለሥልጣኑ የተሰጠ የሳይተስ ማስገቢያ ፈቃድ መቅረብ አለበት።

29. የዱር እንስሳትንና የዱር እንስሳት ውጤቶችን ወደ ውጪ አገር ስለመላክ

- 1/ ማንኛውም ሰው የዱር እንስሳትን ወይም የዱር እንስሳት ውጤቶችን ወደ ውጪ አገር ለመላክ፡
  - ሀ) የሕጋዊ ባለቤትነት የምስክር ወረቀት በማቅረብ ከባለሥልጣኑ የማውጫ ፈቃድ ማግኘት፣
  - ለ) ከባለሥልጣኑ በተሰጠው የመላኪያ ፈቃድ ላይ የተዘረዘሩትን ግዴታዎች መጠበቅ፣
  - ሐ) በህግ የተወሰነ ማናቸውንም ተፈላጊ ክፍያና ቀረጥ መክፈል፣
  - መ) የዱር እንስሳት በሳይተስ ዝርያነት የተመዘገበ ከሆነ ከባለሥልጣኑ የሳይተስ ማውጫ ፈቃድ እንዲሁም በሳይተስ ዕዝል አንድ የተመዘገበ ከሆነ ከሚደርስበት አገር የሳይተስ ማስገቢያ ፈቃድ ማግኘት አለበት።
- 2/ የዱር እንስሳት ወይም የዱር እንስሳት ውጤት ወደ ውጪ ሀገር ለመላክ የሚሰጥ ፈቃድ የሚያገለግለው ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ለስድስት ወራት ብቻ ይሆናል።

30. ወደ ሌላ አገር እንዲተላለፉ ስለሚደረጉ የዱር እንስሳትና የዱር እንስሳት ውጤቶች

- 1/ የዱር እንስሳትና የዱር እንስሳት ውጤቶች የኢትዮጵያን ድንበር በማቋረጥ ወደ ሌላ አገር እንዲተላለፉ ለማድረግ፣

- ሀ) የዱር እንስሳው ወይም የዱር እንስሳት ውጤቱ ከተላከበት አገር የመተላለፍ መብት የሚሰጥ ማረጋገጫና የጤና ማረጋገጫ ሠርተፍኬት ማቅረብ፤ እና
  - ለ) የዱር እንስሳው ወይም የዱር እንስሳት ውጤት የሳይተስ ዝርያ ከሆነ የሳይተስ ፈቃድ ማቅረብ ያስፈልጋል።
- 2/ የሳይተስ ስምምነትን ካልፈረመ አገር የሚመጣ የሳይተስ ዝርያ የዱር እንስሳ ወይም የዱር እንስሳ ውጤት የኢትዮጵያን ድንበር አቋርጦ እንዲያልፍ ለማድረግ አይፈቀድም።

31. በሕገ ወጥ መንገድ ተይዘው ስለሚገኙ የዱር እንስሳትና የዱር እንስሳት ውጤቶች

- 1/ ማንኛውም ሰው በሕገ ወጥ መንገድ የተገኘን የዱር እንስሳ ወይም የዱር እንስሳት ውጤት ይዞ መገኘት፣ መንገድ፣ ወደ ውጪ አገር መላክ ወይም ወደ አገር ውስጥ ማስገባት አይችልም።
- 2/ በሕገ ወጥ መንገድ ተይዞ የተገኘ የዱር እንስሳ ወይም የዱር እንስሳት ውጤት በቁጥጥር ሥር እንዲውል ተደርጎ ሥልጣን ባለው ፍርድ ቤት እንዲወረስ ሲወሰን የፈቃድ ሰጪው አካል ንብረት ይሆናል።
- 3/ በሕገ ወጥ መንገድ ተይዞ የተገኘ የዱር እንስሳ ወይም የዱር እንስሳት ውጤት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት እንዲወረስ ሲደረግ የዋጋው ሠላሳ በመቶ ጠቁሞ ላስያዘው፣ አሥር በመቶ ለያዘው ወይም አርባ በመቶው ለጠቆመው ለያዘው ሰው ይከፈላል።

32. የዱር እንስሳት ውጤት አወጋገድ

- 1/ ማንኛውም የዱር እንስሳት ውጤት ከጥቅም ውጭ መሆኑ ሲረጋገጥ በአካባቢው ሕብረተሰብና ሥነ ምግባር ላይ ምንም ዓይነት ተጽዕኖ በማያስከትል መንገድ እንዲወገድ ይደረጋል።
- 2/ የዱር እንስሳት ውጤት አወጋገድ ሂደት በፈቃድ ሰጪው አካል የተወከሉ ታዛቢዎች በተገኙበት መፈጸም አለበት።

ክፍል አምስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

33. በሰው ሕይወትና በንብረት ላይ ጉዳት ስለሚያደርሱ የዱር እንስሳት

- 1/ የሰውን ሕይወት ለማዳን አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የዱር እንስሳ መግደል ወይም ማቁሰል ይህን ደንብ እንደመተላለፍ አያስቆጥርም፤ ሆኖም የተገደለው ወይም የቆሰለው የዱር እንስሳ ለሰው ሕይወት አደገኛ ለመሆን የቻለው ይህን ደንብ በመተላለፍ በተፈጸመው ተግባር ምክንያት ሆኖ ከተገኘ ይህን ደንብ የተላለፈው ሰው ከተጠያቂነት ነፃ ሊሆን አይችልም።
- 2/ ማንኛውም ባለንብረት በንብረቱ ላይ ጉዳት የሚያደርሱትን የዱር እንስሳት በመርዝ ከመጠቀም በስተቀር በዚህ ደንብ በተከለከሉ ዘዴዎች ጭምር ለመከላከል ይችላል።
- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት የዱር እንስሳ ለማደን ያቀደ ሰው የሚችል እስከሆነ ድረስ አስቀድሞ ለሚመለከተው ፈቃድ ሰጪ አካል

ማስታወቅ አለበት። ፈቃድ ሰጪ አካሉም ማስታወቂያው ሲደርሰው የታቀደው የማደን ተግባር እንዲታገድ በማድረግ በንብረቱ ላይ ሲደርስ የሚችለውን ጉዳት ራሱ በሌላ መንገድ ለመከላከል ወይም ይህንን ባለንብረቱ እንዲፈጽም ለማዘዝ ይችላል።

- 4/ በዚህ አንቀጽ መሠረት የዱር እንስሳ የገደለ ወይም ያቆሰለ ሰው ይህንን በተቻለ ፍጥነት ለፈቃድ ሰጪው አካል ወይም በአቅራቢያው ለሚገኝ የአስተዳደር ወይም የፖሊስ አካል ማስታወቅ አለበት። ከአደን የተገኘው የዱር እንስሳት ውጤትም የሚመለከተው ፈቃድ ሰጪ አካል ንብረት ይሆናል።
- 5/ ሥልጣን የተሰጠው ሠራተኛ የኅብረተሰቡን ጥቅም ለማስጠበቅ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ማንኛውንም ዓይነት የዱር እንስሳ አግባብ ባለው ዘዴ ለመግደል ይችላል።

34. ስለ ቱሪስት አዳኝ ረዳቶች

- 1/ ማንኛውም ሰው ቱሪስት አዳኝ ለመርዳት በዚህ ደንብ መሠረት የተሰጠው ፈቃድ ከሌለው በቀር ቱሪስት አዳኝ አስቀድሞ ያቆሰለውን የዱር እንስሳ ለማቆሰል፣ ለመግደል፣ ለመያዝ ወይም በዱር እንስሳው ላይ ለመተኮስ አይፈቀድለትም።
- 2/ የቱሪስት አዳኝ ረዳት ያቆሰለው፣ የገደለው ወይም የያዘው የዱር እንስሳ ቱሪስት አዳኝ እንዳቆሰለው፣ እንደገደለው ወይም እንደያዘው ይቆጠራል።

35. የቆሰለ የዱር እንስሳን ስለመከታተልና ለደርስ የሚችል አደጋን ስለማስታወቅ

- 1/ የዱር እንስሳ ያቆሰለ ሰው የዱር እንስሳውን ለመግደል የተቻለውን ሁሉ ጥረት ማድረግ አለበት፤ ሆኖም የቆሰለውን የዱር እንስሳ ለማደን ፈቃድ የሌለው ሰው ከሆነ እንስሳውን ተከትሎ የዱር እንስሳት ጥበቃ ቦታ ውስጥ ለመግባት አይፈቀድለትም።
- 2/ ጎሽ፣ ዝሆን፣ ጉማራ፣ ነብር ወይም አንበሳ ያቆሰለ ማንኛውም ሰው የሚከተሉትን ዝርዝር ሁኔታዎች በመግለጽ በተቻለ ፍጥነት ለፈቃድ ሰጪው አካል ወይም በአቅራቢያው ለሚገኝ የአስተዳደር ወይም የፖሊስ አካል ሪፖርት ማድረግ አለበት፤
  - ሀ) የቆሰለውን የዱር እንስሳ ዓይነት፤
  - ለ) እንስሳው የቆሰለበትን ቀን፣ ሰዓትና ሥፍራ፤
  - ሐ) እንስሳው የተመታበትን ብልትና የቆሰለበትን የመሣሪያ ዓይነት፤
  - መ) የቆሰለውን የዱር እንስሳ ለመከታተል የተደረገውን ሙከራ፤ እና
  - ሠ) እንስሳውን ለማግኘትና ለመለየት የሚያስችሉ ሌሎች መግለጫዎችን።

36. የገቢ ክፍፍል

ባለሥልጣኑ ከዱር እንስሳት አደን፣ ከዱር እንስሳት በህይወት ንግድና ከፊልም ቀረፃ ከሚሰበሰበው ገቢ ላይ 85% የሚሆነውን ድርሻ ለሚመለከታቸው ክልሎች ያስተላልፋል።

37. ቅጣት

የዚህን ደንብ ድንጋጌዎች የተላለፈ ማንኛውም ሰው በአዋጁና በወንጀል ሕግ ድንጋጌዎች መሠረት ይቀጣል።

38. ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አዲስ አበባ የካቲት 11 ቀን 2001 ዓ. ም.

መለስ ዜናዊ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ጠቅላይ ሚኒስትር

ሠንጠረዥ አንድ
የፓርክና የመጠለያ ጉብኝቶች መግቢያ ዋጋ ተመን

ሀ. በጎብኚዎች ዓይነትና በዕድሜ ላይ የተመረከዘ

ተ.ቁ	የጎብኚ ዓይነት	ብር
1	ኢትዮጵያዊ	
	1.1 12 ዓመትና ከዚያ በላይ	20.00
	1.2 ከ12 ዓመት በታች	10.00
	1.3 ለተማሪዎች	10.00
2	ነዋሪ የውጪ አገር ዜጋ	
	2.1 12 ዓመትና ከዚያ በላይ	50.00
	2.2 ከ12 ዓመት በታች	10.00
3	የውጪ ሀገር ቱሪስት	
	3.1 12 ዓመትና ከዚያ በላይ	90.00
	3.2 ከ12 ዓመት በታች	10.00

ለ. በተሽከርካሪ የመቀመጫ ብዛት ላይ የተመረከዘ

ተ.ቁ	የተሽከርካሪው መቀመጫ መጠን	ብር		
		ለኢትዮጵያዊ	ለነዋሪ ውጪ ዜጋ	ለውጪ ቱሪስት
1	እስከ 12 መቀመጫ	10.00	15.00	20.00
2	ከ12 መቀመጫ በላይ	15.00	30.00	40.00

ሐ. ለማረፊያ ሥፍራ የሚደረግ የ24 ሰዓት ክፍያ

ተ.ቁ.	የጎብኚ ዜግነት	ብር
1	ኢትዮጵያዊ ዜጋ	
	1.1 እስከ 4 ሰው ለሚይዝ ድንኳን	10.00
	1.2 ከ4 ሰው በላይ ለሚይዝ ድንኳን	15.00
2	ነዋሪ የውጪ ሀገር ዜጋ	
	2.1 እስከ 4 ሰው ለሚይዝ ድንኳን	30.00
	2.2 ከ4 ሰው በላይ ለሚይዝ ድንኳን	40.00
3	የውጪ ሀገር ቱሪስት	
	3.1 እስከ 4 ሰው ለሚይዝ ድንኳን	40.00
	3.2 ከ4 ሰው በላይ ለሚይዝ ድንኳን	60.00

መ. የአውሮፕላን ማረፊያ

ተ.ቁ	የቆይታ ጊዜ	ብር
1	ለአንድ ጊዜ አርፎ ለመነሳት	
	1.1 ባለ አንድ ሞተር	500
	1.2 ባለ ሁለት ሞተር	900
2	ለ48 ሰዓታት ቆይታ	
	2.1 ባለ አንድ ሞተር	500
	2.2 ባለ ሁለት ሞተር	900

ሠንጠረዥ ሁለት

የልዩ ልዩ ፈቃዶች ማውጫና ማሳደሻ ክፍያ ተመን

ተ.ቁ	የፈቃድ ዓይነት	ብር	የአሜሪካ ዶላር
1	የአሳዳኝ ድርጅት ፈቃድ	4000	
2	የባለሙያ አሳዳኝ ፈቃድ	2500	
3	የረዳት ባለሙያ አሳዳኝ ፈቃድ	1500	
4	የዱር እንስሳት አጠቃቀም ፈቃድ (ከአእዋፍ አደን በስተቀር)	200	
5	ከፎሬዎ ወፎች በስተቀር የአእዋፍ አደን ፈቃድ (ለአገር ውስጥ አዳኞች)	1000	
6	ከፎሬዎ ወፎች በስተቀር የአእዋፍ አደን ፈቃድ (ለውጪ ቱሪስት አዳኞች)		1000
7	የፎሬዎ ወፎች አደን ፈቃድ (ለአገር ውስጥ አዳኞች)	3000	
8	የፎሬዎ ወፎች አደን ፈቃድ (ለውጪ ቱሪስት አዳኞች)		3000
9	የዱር እንስሳት ጠመዳ ባለሙያ የሙያ ፈቃድ	1500	
10	ለውጪ ተመራማሪዎች ለሳይንሳዊ ጥናት የሚሰጥ የነፍስ ወከፍ ክፍያ በአመት		1000
11	ከምድር ፊልም ቀረፃ ፈቃድ		9000
12	ከአየር ላይ ፊልም ቀረፃ ፈቃድ		15000
13	የዱር እንስሳት በሕይወት ንግድ ፈቃድ	3000	
14	የዱር እንስሳት ውጤቶች ንግድ ፈቃድ	2500	
15	የዱር እንስሳት ታክሲ ደርሚ ሥራ ፈቃድ	3000	
16	የጥርኝ ጠመዳ ፈቃድ (ለአርሶ አደር/አርብቶ አደር)	200	

ተ.ቁ	የፈቃድ ዓይነት	ብር	የአሜሪካ ዶላር
17	የአዙ እርባታ ፈቃድ	4000	
18	የሰጎን እርባታ ፈቃድ	4000	
19	የዝባድ ላኪነት ፈቃድ	1200	
20	የቱሪስት አደን መሣሪያ ፈቃድ		100
21	የቱሪስት አዳኝ ክፍያ ለቆይታ በቀን/የኮንሰርቬሽን/		100
22	የአደን ታዛቢ ክፍያ በቀን		100
23	የአገር ውስጥ ነዋሪ አደን ፈቃድ	2000	
24	የባለሙያ አሳዳኝ		
	ሀ/ ከ7-15 ቀናት	900	
	ለ/ ከ15-21 ቀናትና በላይ	2,000	
25	ዓመታዊ የአደን ቦታ/የኮንሰርቬሽን ክፍያ	100,000	

ሠንጠረዥ ሦስት

የአዙ የጥርኝና የሰጎን የነፍስ ወከፍ ዋጋ ተመን

ተ.ቁ	የዱር እንስሳቱ ዓይነት	የዋጋ ተመን	
		ብር	የአሜሪካን ዶላር
1	ጥርኝ (ወንድ)		
	1.1 ለውጭ ዜጋ ኢንቨስተር		15
	1.2 ለኢትዮጵያዊ ኢንቨስተር	20	
	1.3 ለአርዕአደር/ለአርብቶ አደር		
	1.3.1 ከ11 እስከ 50 ጥርኝ	2	
	1.3.2 ከ 51 እስከ 100 ጥርኝ	5	
2	የአዙ ጫጩት		
	2.1 ለውጭ ዜጋ ኢንቨስተር		2
	2.2 ለኢትዮጵያዊ ኢንቨስተር	15	
	2.3 ለአርዕአደር/ለአርብቶ አደር • ከ100 ከበለጠ	5	
3	የአዙ እንቁላል		
	3.1 ለውጭ ዜጋ ኢንቨስተር		1
	3.2 ለኢትዮጵያዊ ኢንቨስተር	10	
	3.3 ለአርዕአደር/ለአርብቶ አደር		

ተ.ቁ	የዱር እንስሳቱ ዓይነት	የዋጋ ተመን	
		ብር	የአሜሪካን ዶላር
	• ከ100 ከበለጠ	3	
4	የሰጎን ጫጨታ		
	4.1 ለውጫ ዜጋ ኢንቨስተር		10
	4.2 ለኢትዮጵያዊ ኢንቨስተር	50	
	• ለአርሶአደር/ለአርብቶ አደር • ከ100 ከበለጠ	10	
5	የሰጎን እንቁላል		
	5.1 ለውጫ ዜጋ ኢንቨስተር		1
	5.2 ለኢትዮጵያዊ ኢንቨስተር	10	
	5.3 ለአርሶአደር/ለአርብቶ አደር • ከ100 ከበለጠ	5	

ሠንጠረዥ አራት

በውጫ ሀገር ቱሪስት አዳኞች እንዲታደኑ የሚፈቀዱ የዱር እንስሳት ዝርዝርና የነፍስ ወከፍ ዋጋ ተመን

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የአሜሪካን ዶላር
1	ዝንጀሮ (ተራ)	ፓፒዮ አኑቢስ	100
2	ዝንጀሮ (ጭላዳ)	ፓፒዮ ጊላዳ	3000
3	ዝንጀሮ (ጎጨፍ)	ፓፒዮ ሀማድርያስ	1000
4	ድኩላ (ተራ)	ትራጂላፋስ ስክሪኝተስ	700
5	ድኩላ (የምኒሊክ)	ትራጂላፋስ ስክሪኝተስ ምንሊክ	6000
6	ጎሽ	ሲንሌሩስ ካፈር	3000
7	ዳልጋ አንበሣ	ፊሊስ ካራካል	400
8	የዱር ድመት	ፊሊስ ሲልቮስተሪስ	200
9	ጉሬዛ	ኮሎብስ ጉሬዛ	600
10	አዞ	ክሮክዲሎስ ናይሎቲክስ	2000
11	ኢንሹ (የጉንተር)	ማዶካ ጉንተሪ	200
12	ኢንሹ (የሶልት)	ማዶካ ሳልቲና	340
13	ሚዳቋ (ተራ)	ሲልቪካፕራ ግሪሚያ	360
14	ቀበሮ (ጆሮ ሰፊ)	አቶስዮን ሜጋሎቲስ	300
15	የሜዳ ፍየል (የግራንት)	ጋዜላ ግራንቲ	440

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የአሜሪካን ዶላር
16	የሜዳ ፍየል (የሰመሪንግ)	ጋዜላ ሰመሪንግ	2600
17	ፋሮ ድመት (ተራ)	ጀኔታ ጀኔታ	200
18	ፋሮ ድመት (ጠቃጠቆ)	ጀኔታ ሩቢግኖሳ	200
19	አንገተ ረጅሜ	ሊቶክራኒዮስ ዋለሪ	3000
20	ጥንቸል	ሊፑስ ሀብሲኒከስ	60
21	ቆርኬ (ሌልዌል)	አልሲላፋስ ቡሴላፋስ ሌሊዊል	4000
22	ጉማሬ	ሄፖፖታሙስ አምሬቢዮስ	1200
23	የዱር አሳማ (ትልቁ)	ሂሎኩረስ ሚየነርትዛህገኒ	1000
24	ጅብ ጠቃጠቆ	ክሮኮታ ክሮኮታ	180
25	ቀበሮ (ጀርባ ጥቁር)	ካኒስ ሚሶሚላስ	100
26	ቀበሮ (ተራ)	ከኒስ ኦሪስ	160
27	ቀበሮ (ባለ ጎን መስመር)	ካኒስ አዱስተስ	100
28	ሰስ	አሬዮትራጎስ ኦሬዮትራጎስ	1400
29	ትልቁ አጋዘን (የቆላ)	ትራጂላፋስ ስትሬንሲሲሮስ	2700
30	አምባራይሌ	ትራጂላፋስ አምበርቢስ	3000
31	ነብር	ፓንቴራ ፖርጂስ	4600
32	አንበሣ	ፓን ቴራ ሌዎ	4000
33	ሸለመጥማጥ (የግብፅ)	ሐርፔስተስ አንፔንዮን	60
34	ሸለመጥማጥ (ሸንጠ ረጅም)	ሐርፔስተስ ሳንጊነስ	60
35	ሸለመጥማጥ (የደቡብ ድንክዬ)	ሐሎጋሌ ፓርቮላ	60
36	ጨኖ	ሴርኮፒቴክስ ሚቲስ	140
37	ጦጣ (ግሬቤት)	ሲርዘፒቴክስ ኢትዮንስ	80
38	ጦጣ (ሸርቤት)	ሲርኮፒቴክስ ፓይገሪትረስ	80
39	የደጋ አጋዘን	ትራጂላፋስ ባክሰቶኒ	15000
40	ፊቆ	አሬቢያ ኦሬቢያ	240
41	ሳላ	አሪክስ ቤይሣ	2000
42	ሰጎን	ሰቱርቲዮ ካሜሉስ	1600
43	የዱር አሳማ	ፓታሞቸሩስ ፓርኩስ	400
44	ጃርት	ሃይስተሪክስ ክሪስታታ	50
45	ቀፎ ደፊ	ማለቮራ ካፒንሲስ	300
46	ብሆር ተራ	ሬዱንካ ሬዱንካ	700
47	ብሆር የደጋ	ሬዱንካ ፋልቮርፋላ	1000

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የአሜሪካን ዶላር
48	አነር	ፌሊስ ሰርቫል	360
49	ቆርኬ (መጋላው)	ደማሊስከስ ሉናተስ ቲያንግ	1100
50	ከርከሮ	ፋኩቸአሩስ ኢትዮፕክስ	400
51	ድፋርሳ	ከቡስ ኢ.ሊ.ኻሲ.ኻሪምኑስ	1000
52	ፋሮ	ኢክቶኒክስ ስትሪያተስ	100
53	ናይል ሌቸዋ	ኮበስ ሜጋሎሲረስ	7000
54	ነጭ ጆሮ ቆርኬ	ኮበስ ኮበስ ሊኮቲስ	4000

ሠንጠረዥ አምስት

በአገር ውስጥ አዳኞች እንዲታደኑ የሚፈቀዱ የዱር እንስሳት ዝርዝርና የነፍስ ወከፍ ዋጋ ተመን

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የአሜሪካን ዶላር
1	ከርከሮ	ፋኩቸአሩስ ኢትዮፕክስ	240
2	አሣማ	ፓታሞቸሩስ ፓርኩስ	240
3	ጥንቸል	ሊፑስ ሀብሲኒክስ	36
4	ኢንሹ የጉጉተርስ	ማዶካ ጉጉተሪ	120
5	ጠጣ ግሪቤት	ሲርኮፒቲካስ ኢትዮኻስ	32
6	ዝንጀሮ ተራ	ፓፒዮ አኑቢስ	40
7	ጅብ ጠቃጠቆ)	ክሮኮታ ክሮኩታ	72
8	ጃርት	ሃይስተሪክስ ክሪስታታ	20

ሠንጠረዥ ስድስት

በውጪ ቱሪስትና በአገር ውስጥ አዳኞች እንዲታደኑ የሚፈቀዱ አእዋፍ ዝርዝር

ተ.ቁ.	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ
1	አይነ ቀይ ዋኔ	ስትሮፕቶፔሊያ ሰማይቶርካታ
2	አንገተ ቀለበትማ ዋኔ	ስትሮፕቶፔሊያ ካፒኮላ
3	ዳክዬ	አናስ ስፓርሳ
4	ዳክዬ	ዴንድሮሲግና ባይክለር
5	ትንሹ ቡናማ ዳክዬ	አክሲውራ ማኩዋ
6	መንቁረ ቀይ ዳክዬ	አናስ እራይትሮራሂኔሆስ
7	ባለቁንጮ ዳክዬ	አይቲያ ፋሊጎላ

ተ.ቁ.	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ
8	ነጭ ጀርባ ዳክዬ	ታላሰርኒስ ሊውኮንቲስ
9	ዳክዬ	ዴንድሮይግና ቪዲዮ
10	መንቁረ ቢጫ ዳክዬ	አናስ አንዳላታ
11	ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ክላፔቶርቶኒ
12	ደረተ ቡላ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ካስታኒኩሊስ
13	የኮኪ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ኮኪ
14	ባለቁንጮ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ሴሬና
15	የኤርኬል ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ኤርኮሊ
16	ባለገለፊንት ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ስኳማተስ
17	ቡላማ ዳክዬ	አናስ ስትሬፓራ
18	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ኪርካዳላ
19	ባለግራጫ ክንፍ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ሲሎሌመስ
20	ባለግራጫ ክንፍ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ሌቫይላንቶይዲስ
21	የግብፅ ዝይ	አሎፓክን ኤጅፕቲያክስ
22	ዝይ	ሳርኪዲዮርኒስ ሜላኖታ
23	ዝይ	ፕሌክትሮፕቲረስ ጋምቤንሲስ
24	ጅግራ (ባለቁንጮ)	ኑሚዳ ሜሌግሪስ
25	ዳክዬ	አናስ ፕላቲኮስ
26	የአሸዋ ዋኖስ	አሞፔርዲ ሄይ
27	የቋጥኝ ዋኖስ	ቲሎፓክስ ፔትሮሰስ
28	ነጠብጣባማ እርግብ	ኮሎምባ ጊኒያ
29	ጅራተ ረጅም ዳክዬ	አናስ አኩታ
30	ቡናማ ዳክዬ	አይቲያ ፊሪና
31	ቡናማ ዳክዬ	ኔታ ኢሪትሮፍታልማ
32	አይነ ነጭ ዳክዬ	አይታ ናይሮካ
33	ሰማያዊ ድርጭት	ኮቱርኒስ ቻይኔንሲስ
34	የአውሮፓ ድርጭት	ኮቱርኒስ ኮቱርኒክስ
35	የሃርሌኪን ድርጭት	ኮቱርኒክስ ዴሌጎርኒ
36	ፊተ ጥቁር የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክሌስ ዴኮራተስ
37	ደረተ ቡላ የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክሌክስ ኤክሱስተስ
38	ባለ አራት ቀለበት የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክሌስ ኪድሪሲንክተስ
39	የልጅ-ቴንሱቴይን የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክሌስ ሌጅ-ቴንሱታይኒ

ተ.ቁ.	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ
40	ባለጠብጣብ የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክሌስ ሴኔጋሎስ
41	አንገተ ቢጫ የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክሌስ ኤጉቱራሊስ
42	ይብራ	አናስ ክሊፒያቲ
43	ባለቢጫ አንገተ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ሊውኮሴፕስ
44	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ክሬካ
45	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ሆቴንቶታ
46	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ፔኔሎፔ
47	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ካፔንሊስ

ሠንጠረዥ ሰባት

**በውጪ ተሪስትና በአገር ውስጥ አዳኞች
እንዲታደኑ የሚፈቀዱ ፎሬዩ ወጪች**

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ
1	ትልቁ ፎሬዩ	ጋሊናጎ ሚዲያ
2	ተራው ፎሬዩ	ጋሊናጎ ጋሊናጎ

ሠንጠረዥ ስምንት

**በሕይወት እንዲነገዱ የሚፈቀዱ የዱር እንስሳት ዝርዝር፤
የነፍስ ወከፍና የማውጫ ዋጋ**

ሀ. ጡት አጥቢ

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	ዋጋ በአሜሪካን ዶላር	ማውጫ ዋጋ በአሜሪካን ዶላር
1	ዝንጀሮ (ተራ)	ፓፒዮ አኑቢስ	100	10
2	ዝንጀሮ (ሐማድርያስ)	ፓፒዮ ሀማድርያስ	1200	120
3	የዱር ድመት	ፌሊስ ሲልቨስተሪስ	240	24
4	ጉሬዛ	ኮሎብስ ጉሬዛ	720	72
5	ኢንሹ (የጉንተርስ)	ማዶካ ጉንተሪ	240	24
6	ኢንሹ (የሶልተስ)	ማዶካ ሳልቲና	400	40
7	ሚዳቋ (ተራ)	ሲልቪካፕራ ግሪሚያ	440	44
8	ቀበሮ (ጀሮ ሰፊ)	ኦቶስዮን ሜጋሎቲስ	360	36
9	ሸለመጥማጥ (ተራ)	ጀኔታ ጀኔታ	200	20

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	ዋጋ በአሜሪካን ዶላር	ማውጫ ዋጋ በአሜሪካን ዶላር
10	ሽለመጥማጥ (ጠቃጠቆ)	ጀኔታ ሩቢግኖላ	200	20
11	ጥንቸል	ሊፑስ ሀብሲኒክስ	120	12
12	ጅብ (ጠቃጠቆ)	ክሮኮታ ክሮኮታ	220	22
13	ቀበሮ (ጀርባ ጥቁር)	ካኒስ ሚሶሚላስ	120	12
14	ቀበሮ (ተራ)	ከኒስ ኦሪስ	120	12
15	ቀበሮ (ባለጎን መስመር)	ካኒስ አዱስተስ	120	12
16	አንበሳ(ከአጋዴን ዝርያ በስተቀር)	ፓንቴራ ሌዎ	4800	480
17	ፋሮ (የግብጽ)	ሐርፔስተስ አንቺንዮን	200	20
18	ፋሮ (ሽንጠ ረጅም)	ሐርፔስተስ ሳንጊነስ	200	20
19	ፋሮ (የደቡብ ድንክዬ)	ሐሎጋሌ ፓርቮላ	200	20
20	ጦጣ (ግሪቤት)	ሲርኮፒቲካስ ኢትዮንስ	80	8
21	ጦጣ (ሸርቤት)	ሲርኮፒቲካስ ፓይገሪትረስ	80	8
22	የዱር አሣማ	ፓታሞቸሩስ ፓርኩስ	200	20
23	ጃርት	ሃይስተሪክስ ክሪስታታ	80	8
24	ቀፎ ደፊ	ማለቮራ ካፒንሲስ	400	40
25	ከርከር	ፋኩቸአሩስ ኢትዮፒክስ	400	40
26	ዞሪላ	ሲቶኒክስ ስትሪያተስ	200	20

ሲ. አኦዋፍ

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካን ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካን ዶላር
1	መንቆረ ረጅም ሌጠ	ሪከርቤሮስታ አቮስታ	10	1.00
2	መንቆረ ጥቁር ጋርደም	ላይቢዩስ ኡንዳተስ	6	0.60
3	ጋርደም ድርብ ጥርስ	ላይቢዩስ ቤዴንታቱስ	6	0.60
4	ደረተ ሰማያዊ ንበበል	ሜርፓስ ላፍሬስናይ	8	0.80
5	ቀያማ ንበበል	ሜርፓስ ኑቢክስ	8	0.80
6	የአውሮፓ ንበበል	ሜርፓስ አስፒያስተር	8	0.80
7	አንገተ ነጭ ንበበል	ሜርፓስ አልቢኮሊስ	8	0.80
8	የመስቀል ወፍ	ኢዩፕላስተስ ሆርዳሴስዮስ	6	0.60
9	የመስቀል ወፍ	ኢዩፕላስተስ ፍራንሲካጉስ	6	0.60

ተ. ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
10	የመስቀል ወፍ	ኢዩፕላክተስ ኬፕንሲስ	6	0.60
11	የመስቀል ወፍ	ኢዩፕላክተስ አፈር	6	0.60
12	ደረተ ነጭ ቡሌ	ፓይኮንተስ ባራባተስ	4	0.40
13	ድንቢጥ	ዩራንኒንተስ ቤንጋሎስ	2	0.20
14	ኩኮ (እንቁላማ)	ክራይሶኮሲይክስ ኩፕረስ	8	0.80
15	ኩኮ (ድድሪክ)	ክራይሶኮሲይክስ ካፕሪየስ	8	0.80
16	ኩኮ ክላስ	ክራይሶኮሲይክስ ክላስ	8	0.80
17	ድንቢጥ	አማዲና ፋሺያታ	2	0.80
18	መንቁረ ጥቁር ዋኔ	ቱርቱር አቢሲኒክስ	6	0.60
19	ሰማያዊ ነጠብጣባማ ዋኔ	ቱርቱር አፈር	6	0.60
20	አረንጓዴ ነጠብጣባማ ዋኔ	ተርተር ቻሎስፓይለስ	6	0.60
21	ሳቂታ ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ሴኔጋሌንሲስ	6	0.60
22	አረንጓዴ ዋኔ	አፓሎፔላይ ላርቫታ	6	0.60
23	ሙርኒንግ ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ዴሲፓይንስ	6	0.60
24	የናማኳ ዋኔ	ኦና ካፔንሊስ	6	0.60
25	ደረተ ሃምራዊ ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ሌገንስ	6	0.60
26	ደረተ ቀይ ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ሮዞግራሴያ	6	0.60
27	ዓይነ ቀይ ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ሰሚቶርኳታ	6	0.60
28	አንገተ ቀለበትማ ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ካፒኮላ	6	0.60
29	የታምቦሪን ዋኔ	ትሩቱር ትይፓኒክትሪያ	6	0.60
30	ኤሊ መሰል ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ቱርቱር	6	0.60
31	የቪናስዮስ ዋኔ	ስትሬፕቶፔልያ ቪናሲያ	10	1.00
32	ዳክዬ	አናስ ስፓርሳ	10	1.00
33	ዳክዬ	ዴንድሮሲግና ባዩክለር	10	1.00
34	ትንሹ ቡናማ ዳክዬ	ኦክሲራ ማኮኦ	10	1.00
35	መንቁረ ቀይ ዳክዬ	አናስ ኤርይትሮራይንቾስ	10	1.00
36	ባለቁንጮ ዳክዬ	አይተያ ፋሊጉላ	10	1.00
37	ነጭ ጀርባ ዳክዬ	ታላሶይኒስ ሊውኮኖተስ	10	1.00
38	ዳክዬ	ዴንድሮሲግና ቪዱኦታ	10	1.00
39	መንቁረ ቢጫ ዳክዬ	አናስ ኡንዱላታ	10	1.00
40	ድንቢጥ	ሎጎኖስቲክታ ሴኔጋላስ	2	0.20

ተ. ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
41	የገነት ዝምቦ በል	ቴርፕሲፎን ቫይሪዲስ	8	0.80
42	ቆቅ (ደረተ ቡላ)	ፍራንኮሊንስ ካስታኒኮሊስ	10	1.00
43	ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ክላፕቶርኒ	10	1.00
44	ኮኪ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ኮኪ	10	1.00
45	ባለቁንጮ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ሴፋና	10	1.00
46	የኤርኬል ቆቅ	ፍራንኮሊንስ እርከላይ	10	1.00
47	ባለገለፈንት ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ስኮማተስ	10	1.00
48	ቡላማ ዳክዬ	አናስ ስትሬፔራ	10	1.00
49	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ኩወርኩድላ	10	1.00
50	ባለግራጫ ክንፍ ቆቅ	ጌራንኮሊንስ ሲሎላሙስ	10	1.00
51	ባለግራጫ ክንፍ ቆቅ	ፍራንኮሊንስ ሌቫንቶይድስ	10	1.00
52	ወጫሌ /መንቀረ ነጭ/	ኮቲታክሰይድ ሊውኮጋስተር	14	1.40
53	ዝይ	አሎፖቲን ኢጂፕቲክስ	12	1.20
54	ዝይ	ሳርኪዲአርኒስ ማላኖታ	16	1.60
55	ዝይ	ፕላስትሮኒረስ ጋምቤነሲስ	16	1.60
56	ድንቢጥ	ዩራኒኒንተስ ኢየንቲአኖጋስተር	10	1.00
57	ጅግራ (ባለቁንጮ)	ኑሜዳ ሜሌግሪስ	10	1.00
58	ትልቁ ጅግራ	አክሪሊየም ቩልቸራይን	20	2.00
59	ቀረፍ	ዩፑፓ ኢፖፕስ	12	1.20
60	ቀይ አፍ ሸለቆ	ቶክስ ኤርይትሮሂንክስ	16	1.60
61	ጉንጨ ብራማ ሸለቆ	ባይካኒስተስ ብሬቪስ	16	1.60
62	የሸንዴርዲክንስ ሸለቆ	ቶክስ ዳኬኒ	16	1.60
63	ጋጋኖ	ፕሊጋዲስ ፋልሲኔሎስ	10	1.00
64	ስንዘራት	አክቶፊሎርኒስ አፍሪካና	10	1.00
65	ትልቁ የአሣ አመቴ	ሠርይሌ ማክሲማ	12	1.20
66	ራስ ግራጫ የአሣ አመቴ	ሀልሲዮን ሊውኮሴፋላ	12	1.20
67	ትንሹ የአሣ አመቴ	አልሲዶ ክሪስታታ	12	1.20
68	ዝንጉርጉር የአሣ አመቴ	ሠርይሌ ሩዲስ	10	1.00
69	የውድላንድ አሣ አመቴ	ሀልሲዮን ሴኔጋሊነሲስ	10	1.00
70	ዳክዬ	አናስ ፕላቲሪንክስ	10	1.00
71	ድንቢጥ	ሎንቸራ ኩኩላታ	2	0.20

ተ. ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
72	መጎጥ ወፍ	ኮሊያስ ማክሮሪስ	8	0.80
73	ፊተ ጥቁር ጨረባ	ኦሪጎን ላርቫተስ	10	1.00
74	ሆደ ብርቱካን በቀቀን	ፖይሴፋሎስ ፋሬቪንትሪስ	12	1.20
75	የአሸዋ ዋናስ	አምፕርዲ ሄይ	10	1.00
76	የቋጥኝ ዋናስ	ቴሌፓቸስ ፔትሩክስ	10	1.00
77	የብሩስ ርግብ	ትራሮን ዋሊያ	12	1.20
78	አረንጓዴ እርግብ	ትራሮን አውስትራሊስ	12	1.20
79	ወይራማ ርግብ	ኮሎምባ አርኩስትሪክስ	12	1.20
80	የቋጥኝ ርግብ	ኮሎምባ ሊቪያ	10	1.00
81	ነጠብጣብ ርግብ	ኮሎምባ ጊኒያ	8	0.80
82	ጅራተ ረጅም ዳክዬ	አናስ አኩታ	10	1.00
83	ኩሊሊት	ቫኔሎስ ስፓይሮስ	6	0.60
84	ቡናማ ዳክዬ	አይቲያ ፌሪና	10	1.00
85	ቡናማ ዳክዬ	ነታ ኤሮይትሮፍታልማ	10	1.00
86	ዓይነ ነጭ ዳክዬ	አይቲያ ናይሮካ	10	1.00
87	ሰማያዊ ድርጭት	ኮቱሪኒስ ቻይነሲስ	8	0.80
88	የአውሮፖ ድርጭት	ኮቱሪኒስ ኮትሪኒክስ	8	0.80
89	የሔርሌኬን ድርጭት	ኮቱሪኒስ ዲልጎርኒ	8	0.80
90	የአቢሲኒያ ጦሮ	ኮራሲያስ አቢሲኒካ	12	1.20
91	ደረተ ወይን ጠጅ ጦሮ	ኮራሲያስ ካውዳታ	12	1.20
92	ፊተ ጥቁር የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክለስ ዳኮራተስ	6	0.60
93	ደረተ ቡላ የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክለስ ኤክስ-ስተስ	6	0.60
94	ባለ አራት ቀለበት የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክለስ ኪድሪሲኖክተስ	6	0.60
95	የልቸንስ-ቴይን የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክለስ ሊቸ-ቴንስ-ቴኒ	6	0.60
96	ባለነጠብጣብ የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክለስ ሴኔጋሎስ	6	0.60
97	አንገተ ቢጫ የአሸዋ ድርጭት	ቴሮክለስ አፕ-ቴራሊስ	6	0.60
98	ይብራ	አናስ ክሊይፔታ	10	1.00
99	ሹሻይ	ላኒያስ ኤክስኩቢቶሪስ	6	0.60
100	ሹሻይ	ላኒያስ ኮላሪስ	4	0.40
101	ጨረባ	ፓሰር ግሪስዮስ	2	0.20
102	ጨረባ	ፓሰር ስዋይንሶኒ	2	0.20

ተ. ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
103	ጨረባ	ፕሎሴፓሰር ማሃሊ	4	0.40
104	ቆቅ (ባለቤጫ አንገት)	ፍራንኮሊንስ ሊወኮሴፕስ	10	1.00
105	ወማይ	ላምፕሮቶርኒስ ቻልቤይስ	6	0.60
106	ጅራተ ረጅም ወማይ	ላምፕሮቶርኒስ ፑርቼሮስፕቴሩስ	6	0.60
107	ወማይ	ስፔሮ ሱፐርቡስ	6	0.60
108	ወማይ	ሲኒራሲንክላስ ሌኮጋስተር	6	0.60
109	ወማይ	ክራቶፍራ ሲኒራ	8	0.80
110	ባለጥቁር ክንፍ ሸመሌ	ሂማንቶፕስ ሂማንቶፕስ	10	1.00
111	ደረተ ቀይ የአበባ ቀሳሚ	ኔክታሪኒያ ፑልቼላ	8	0.80
112	ደረተ ቀይ የአበባ ቀሳሚ	ኔክታሪኒያ ሴኔጋላንሲስ	8	0.80
113	ደረተ ቀይ የአበባ ቀሳሚ	ኔክታሪኒያ ታካዜ	8	0.80
114	ደረተ ቀይ የአበባ ቀሳሚ	ኔክታሪኒያ ቪኩስታ	8	0.80
115	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ሴርካ	10	1.00
116	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ሆተንቶታ	10	1.20
117	ጉንጨ ነጭ ዞሪት	ቱራኮ ሊወኮቲስ	12	1.20
118	ድንቢጥ	ስትሪልዳ አስትሪድ	2	0.20
119	ሐምራዊ ድንቢጥ	ስትሪልዳ ሮዶፒይጋ	2	0.20
120	ድንቢጥ	ስትሪልዳ ሜላኖቲስ	2	0.20
121	ጨረባ	ፕሎሰዮስ ባግላፍቸት	4	0.40
122	ጨረባ	ፕሎሰዮስ ኩኩላተስ	4	0.40
123	ጨረባ	ፕሎሰዮስ ጋልቡላ	4	0.40
124	ጨረባ	ፕሎሰዮስ ኢንተርሚደስ	4	0.40
125	ቂልሳ	ዞስቲሮፕስ አቢሲኒካ	2	0.20
126	የመስቀል ወፍ	ኢወፕሌክተስ አክሲላሪስ	6	0.60
127	የመስቀል ወፍ	ኢወፕሌክተስ ማክሮሪስ	6	0.60
128	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ፔኔሎፕ	10	1.00
129	ትንሹ ዳክዬ	አናስ ኬፕነሲስ	10	1.00
130	ግንደ ቆርቁር	ሜሶፒኮስ ጎርቱ	8	0.80
131	የኑቢያ ግንደ ቆርቁር	ካምፔቴራ ኑቢካ	8	0.80

ሐ. እባብ

ተ. ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
1	እባብ	ሪኖታይፕሎፕስ ፓሊደስ	2.00	0.20
2	እባብ	ሪኖታይፕሎፕስ ስክላገሊ	2.00	0.20
3	እባብ	ሪኖታይፕሎፕስ የኒታኒያተስ	2.00	0.20
4	እባብ	ታይፕሎፕስ ኩኒሮስትሪስ	2.00	0.20
5	እባብ	ታይፕሎፕስ ሊኖላተስ	2.00	0.20
6	እባብ	ሴፕቶታይፕሎፕስ ኬሪ	2.00	0.20
7	እባብ	ሴፕቶታይፕሎፕስ ማክሮሪይንክስ	2.00	0.20
8	እባብ	ሴፕቶታይፕሎፕስ ኒግሪንካ	2.00	0.20
9	እባብ	ኤሪክስ ኮሎብሪንስ	2.00	0.20
10	እባብ	ኤሪክስ ሶማሊክስ	2.00	0.20
11	እባብ	ፓይተን ሴባ	10	1.00
12	እባብ	ኤሎሮማሎና ኩኩላታ	2.00	0.20
13	እባብ	አፓራላክታስፒስ ጃክሶኒ	2.00	0.20
14	እባብ	አትራክታስፒስ ኢሬጉላሪስ	2.00	0.20
15	እባብ	አትራክታስፒስ ፋላክስ	2.00	0.20
16	እባብ	አትራክታስፒስ ማገሬቲ	2.00	0.20
17	እባብ	አትራክታስፒስ ማይክሮሌፒዶታ	2.00	0.20
18	እባብ	አትራክታስፒስ ስኮርቴሊ	2.00	0.20
19	እባብ	ኮሎብር ብሬቪስ	2.00	0.20
20	እባብ	ኮሎብር ፍሎሩላንተስ	2.00	0.20
21	እባብ	ኮሎብር ሮዶራቺስ	2.00	0.20
22	እባብ	ኮሎብር ስሚዝ	2.00	0.20
23	እባብ	ኮሎብር ታይሎሪ	2.00	0.20
24	እባብ	ኮሎብር	2.00	0.20
25	እባብ	ክሮታፎፕላቲስ ደገኒ	2.00	0.20
26	እባብ	ክሮታፎፕላቲስ ሆታምብኖአ	2.00	0.20
27	እባብ	ዳስፔላቲስ ስካብራ	1.50	0.15
28	እባብ	ዲስፓሊደስ ታይፕስ	1.60	0.16

ተ. ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
29	እባብ	ድሮሞሬስ ሲናተስ	2.00	0.20
30	እባብ	ዱበረ ሉትሪክስ	2.00	0.20
31	እባብ	አይረኒስ አፍሪካና	2.00	0.20
32	እባብ	ግራያ ቶሎኒ	2.00	0.20
33	እባብ	ሄማራገሪስ ኬሰሪ	2.00	0.20
34	እባብ	ሄማራገሪስ ኖቶታኒካ	2.00	0.20
35	እባብ	ላምፕሮፒስ ፋሊግኖሰስ	2.00	0.20
36	እባብ	ላይኮፊዶን ኬፕነስ	2.00	0.20
37	እባብ	ላይኮፊዶን ዲፕረሲሮስተር	2.00	0.20
38	እባብ	ላይኮፊዶን ታይሎሪ	2.00	0.20
39	እባብ	መሀልያ ኬፕነሲስ	2.00	0.20
40	እባብ	መዞዶን ፕሉመባይሠፕስ	2.00	0.20
41	እባብ	መዞዶን ሬጉላሪስ	2.00	0.20
42	እባብ	መዞዶን ሠሚአራናተስ	2.00	0.20
43	እባብ	ሚሰርላፕስ ቦተገሪ	2.00	0.20
44	እባብ	ናትሪሲትረስ አሊቫሴ	2.00	0.20
45	እባብ	ፊሎታመነስ ባተርስባይ	2.00	0.20
46	እባብ	ፊሎታመነስ ቤክ-አርተ	2.00	0.20
47	እባብ	ፊሎታመነስ ሄትሮሌፒዶተስ	2.00	0.20
48	እባብ	ፊሎታመነስ ፑንታተስ	2.00	0.20
49	እባብ	ፊሎታመነስ ሠሚቫሪጃተስ	2.00	0.20
50	እባብ	ፕሮሲይምና ሜላግሪስ	2.00	0.20
51	እባብ	ፕሮሲይምና ሶማሊካ	2.00	0.20
52	እባብ	ፕሮሲይምና ሩስፓሊ	2.00	0.20
53	እባብ	ሳሞሬስ አንጎሌንሲስ	2.00	0.20
54	እባብ	ሳሞሬስ ባይሴሪያተስ	2.00	0.20
55	እባብ	ሳሞሬስ ፑልቸር	2.00	0.20
56	እባብ	ሳሞሬስ ፑንኩላተስ	2.00	0.20
57	እባብ	ሳሞሬስ ስኮካሪ	2.00	0.20

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
58	እባብ	ሳሞሬስ ሊቢላንስ	2.00	0.20
59	እባብ	ሳሞሬስ ታንጋኒካስ	2.00	0.20
60	እባብ	ሳሞሬሊክስ ቫሪያቢሊስ	2.00	0.20
61	እባብ	ራምሬኦሬስ ኦክሲሪንክስ	2.00	0.20
62	እባብ	ራምሬኦሬስ ሩብሮፕንታተስ	2.00	0.20
63	እባብ	ስካሬኦሬስ አልቦፕሮፕንታተስ	2.00	0.20
64	እባብ	ቴሌስኮፕስ ዳራ	2.00	0.20
65	እባብ	ቴሌስኮፕስ ፑልቸር	2.00	0.20
66	እባብ	ደንድሮስፒስ ፕላይሌፒስ	2.00	0.20
67	እባብ	ኢላፕሶይድድ ለቨርዲ	2.00	0.20
68	እባብ	ናጃ ሃጂ	2.00	0.20
69	እባብ	ናጃ ሜ ላኖሎካ	2.00	0.20
70	እባብ	ናጃ ኒግሪኮሊስ	2.00	0.20
71	እባብ	ናጃ ታሊዳ	2.00	0.20
72	እባብ	ቢቲስ ኦሪታንስ	2.00	0.20
73	እባብ	ካውሰስ ማኩላተስ	2.00	0.20
74	እባብ	ካውሰስ ሬሲ መስ	2.00	0.20
75	እባብ	ካውሰስ ሮምቤተስ	2.00	0.20
76	እባብ	ኤኪስ ፒራሚደም	2.00	0.20
77	እባብ	ኤኪስ ቫሪኦ	2.00	0.20

መ. የእንሸላሊትና የገበሎ ዝርያ

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
1	እንሸላሊት	ኔማስፒስ ዲክረሶኒ	1.60	0.16
2	እንሸላሊት	ሳይቶዳክቲሊስ ስካበር	1.60	0.16
3	እንሸላሊት	ሄሚዳክቲሊስ አልቦፕሮፕንታተስ	1.60	0.16
4	እንሸላሊት	ሄሚዳክቲሊስ ባሮዳንስ	1.60	0.16
5	እንሸላሊት	ሄሚዳክቲሊስ ብሮኪ	1.60	0.16

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
6	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ከርሊ	1.60	0.16
7	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ፍላቪቪራዲስ	1.60	0.16
8	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ አይሶሊፒስ	1.60	0.16
9	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ጁብኒሲስ	1.60	0.16
10	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ላቲካውዳተስ	1.60	0.16
11	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ማቦአ	1.60	0.16
12	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ማክሮሬኦሊስ	1.60	0.16
13	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ኦፊሴፒስ	1.60	0.16
14	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ፓርከሪ	1.60	0.16
15	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ሮቡስተስ	1.60	0.16
16	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ሩስፓሊ	1.60	0.16
17	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ሳይናተስ	1.60	0.16
18	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ስሚዚ	1.60	0.16
19	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ትሮፕዶልፒስ	1.60	0.16
20	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ሶማሊክስ	1.60	0.16
21	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ ታይሎሪ	1.60	0.16
22	እንሽላሊት	ሄሚዳክቲለስ አፍሪካኒስ	1.60	0.16
23	እንሽላሊት	ሆሞፎሊስ ፋሲያታ	1.60	0.16
24	እንሽላሊት	ሊይጎዳክታይለስ ጉቱራሊስ	1.60	0.16
25	እንሽላሊት	ሊይጎዳክታይለስ ኬኒኒሲስ	1.60	0.16
26	እንሽላሊት	ሊይጎዳክታይለስ ስኮርቲሊ	1.60	0.16
27	እንሽላሊት	ሊይጎዳክታይለስ ሶማሊክስ	1.60	0.16
28	እንሽላሊት	ሊይጎዳክታይለስ ሱዳኔንሲስ	1.60	0.16
29	እንሽላሊት	ሪስቱሪስ ክሩሲፈር	1.60	0.16
30	እንሽላሊት	ሪስቱሪስ ፊሊፒሲ	1.60	0.16
31	እንሽላሊት	ሪስቱሪስ ሩፕስትሪስ	1.60	0.16
32	እንሽላሊት	ሪስቱሪስ ፍላቪፑንክታተስ	1.60	0.16
33	እንሽላሊት	ታዩዳክቲለስ ሀሰልኩስቲ	1.60	0.16
34	እንሽላሊት	ስቴኖዳክቲለስ ስቴኖዳክቲለስ	1.60	0.16
35	እንሽላሊት	ታረንቶላ አኑላሪስ	1.60	0.16
36	ገበሎ	አጋማ አጋማ	1.60	0.16

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
37	ገበሎ	አጋማ ኮርኒ	1.20	0.12
38	ገበሎ	አጋማ ዶሬይ	1.20	0.12
39	ገበሎ	አጋማ ሀርተማኒ	1.20	0.12
40	ገበሎ	አጋማ ፕርሲሚሊስ	1.20	0.12
41	ገበሎ	አጋማ ፍፔሊ	1.20	0.12
42	ገበሎ	አጋማ ሲናይታ	1.20	0.12
43	ገበሎ	አጋማ ስፒኖሳ	1.20	0.12
44	ገበሎ	አጋማ አኔክቴንስ	1.20	0.12
45	ገበሎ	ስቴሊኦ አትሪቦሊስ	1.20	0.12
46	ገበሎ	ስቴሊኦ ሳዖኖጋስተር	1.20	0.12
47	ገበሎ	ስቴሊኦ ፊሊፕሲ	1.20	0.12
48	ገበሎ	ስቴሊኦ ዞኑራ	1.20	0.12
49	ገበሎ	ዩሮማስትሪክስ ኦሲላታ	1.20	0.12
50	ገበሎ	ዜናጋማ ባቲሊፈራ	1.20	0.12
51	ገበሎ	ዜናጋማ ታይሎሪ	1.20	0.12
52	እስስት	ካሜልኦ አፊኒስ	2.60	0.26
53	እስስት	ካሜልኦ አፍሪካነስ	2.60	0.26
54	እስስት	ካሜልኦ ቢታኒኦተስ	2.60	0.26
55	እስስት	ካሜልኦ ካልካሪካርነስ	2.60	0.26
56	እስስት	ካሜልኦ ዳይሌፒስ	2.60	0.26
57	እስስት	ካሜልኦ ግራሲለስ	2.60	0.26
58	እስስት	ካሜልኦ ፍስፓሊ	2.60	0.26
59	እስስት	ካሜልኦ ሴኔጋላንሲስ	1.20	0.12
60	እስስት	ራመፎልኦን ክርስቴኒ	1.20	0.12
61	እንሸላሊት	ቻልሲደስ ኦሲላተስ	1.20	0.12
62	እንሸላሊት	ቻልሲደስ ራጋዜ	1.20	0.12
63	እንሸላሊት	ሌይጎሶማ አፍረም	1.20	0.12
64	እንሸላሊት	ሌይጎሶማ ፔዶካርኒኦተም	1.20	0.12
65	እንሸላሊት	ሌይጎሶማ ሠንድቫሊ	1.20	0.12
66	እንሸላሊት	ሌይጎሶማ ቪንሲጉራሬ	1.20	0.12
67	እንሸላሊት	ማቤያ ብሩቪኮሊስ	1.20	0.12

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
68	እንሽላሊት	ማቤያ ሂልደብራንዲቲ	1.20	0.12
69	እንሽላሊት	ማቤያ ኢስሊ	1.20	0.12
70	እንሽላሊት	ማቤያ ማኩሊኦብሪስ	1.20	0.12
71	እንሽላሊት	ማቤያ ሜጋሎራ	1.20	0.12
72	እንሽላሊት	ማቤያ ፕላኒፍርንስ	1.20	0.12
73	እንሽላሊት	ማቤያ ኩነኩታኔት	1.20	0.12
74	እንሽላሊት	ማቤያ ስተሪኦታ	1.20	0.12
75	እንሽላሊት	ማቤያ ቫሪኦ	1.20	0.12
76	እንሽላሊት	ማቤያ ዊንጋቲ	1.20	0.12
77	እንሽላሊት	ፓናስፒስ ታነክሬዲ	1.20	0.12
78	እንሽላሊት	ፓናስፒስ ዋለበርጊ	1.20	0.12
79	እንሽላሊት	አሰንቶዳክቲለስ ቦስኪያነስ	1.20	0.12
80	እንሽላሊት	ሄልኦቦለስ ስፔኪ	1.20	0.12
81	እንሽላሊት	ሄልኦቦለስ ኒውማኒ	1.20	0.12
82	እንሽላሊት	ላታስቲኦ ቦሲያ	1.20	0.12
83	እንሽላሊት	ላታስቲኦ ካሩሊኦፑንክታታ	1.20	0.12
84	እንሽላሊት	ላታስቲኦ ዶሪኦ	1.20	0.12
85	እንሽላሊት	ላታስቲኦ ሎንጊካውዳታ	1.20	0.12
86	እንሽላሊት	ሲዶደርሚያስ ብሬንሪ	1.20	0.12
87	እንሽላሊት	ሲዶደርሚያስ ሙክሮናታ	1.20	0.12
88	እንሽላሊት	ሲዶደርሚያስ ስሚዝ	1.20	0.12
89	እንሽላሊት	ሲዶደርሚያስ ስተሪኦታ	1.20	0.12
90	እንሽላሊት	ፊሎኮርተስ ሃርደገሪ	1.20	0.12
91	እንሽላሊት	ሲዶደርሚያስ ኢንተርሚዲስ	1.20	0.12
92	እንሽላሊት	ፊሎኮርተስ ፊሊፕሲ	1.20	0.12
93	እንሽላሊት	ፊሎኮርተስ ስፔናሊስ	1.20	0.12
94	እንሽላሊት	ኮርዲለስ ትሮፕዶስተርነም	1.20	0.12
95	እንሽላሊት	ገረሆሳረስ ፍላቪጉላሪስ	1.30	0.130
96	እንሽላሊት	ገረሆሳረስ ሜጀር	1.50	0.150

ሠ. አርጃኖ

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
1	አርጃኖ	ቫራነስ አልቢጉላሪስ	3.60	0.36
2	አርጃኖ	ቫራነስ ኤክሳተማቲክስ	1.50	0.15
3	አርጃኖ	ቫራነስ ኒሎቲክስ	3.00	0.30
4	አርጃኖ	አንሲሎክራኒያም ሶማሊክም	0.12	0.012

ረ. እንቁራሪትና ጉርጥ

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
1	ጉርጥ	ቡፎ ሬጉላሪስ	1.20	0.12
2	ጉርጥ	ቡፎ ጋርማኒ	1.20	0.12
3	ጉርጥ	ቡፎ ዜሮስ	1.20	0.12
4	ጉርጥ	ቡፎ ደድሶኒ	1.20	0.12
5	ጉርጥ	ቡፎ ብላንፎርዲ	1.20	0.12
6	ጉርጥ	ቡፎ ላንጋኖንሲስ	1.20	0.12
7	ጉርጥ	ቡፎ ከርኒያጌ	1.20	0.12
8	ጉርጥ	ቡፎ አስማሬ	1.20	0.12
9	ጉርጥ	ቡፎ ፔንቶኒ	1.20	0.12
10	ጉርጥ	ቡፎ ሉገንሲስ	1.20	0.12
11	ጉርጥ	ቡፎ ስቴንዳቸንሪ	1.20	0.12
12	ጉርጥ	ቡፎ ማኩላተስ	1.20	0.12
13	እንቁራሪት	ሌፕቶፒሊስ ቦካጊ	1.20	0.12
14	እንቁራሪት	አፍሪዛለስ ኪድሪቪታተስ	1.20	0.12
15	እንቁራሪት	አፍሪዛለስ ቪቲገር	1.20	0.12
16	እንቁራሪት	ሀይፕሮሊያስ ናሱተስ	1.20	0.12
17	እንቁራሪት	ሀይፕሮሊያስ ቪሪዲፍላክስ	1.20	0.12
18	እንቁራሪት	ካሲኖ ሴኔጋላንሲስ	1.20	0.12
19	እንቁራሪት	ሩይሪይኖሜሪስ ቢፋሲያተስ	1.20	0.12
20	እንቁራሪት	ቺሮማንቲስ ፔተርሲ	1.20	0.12

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ	የነጠላ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር	የማውጫ ዋጋ በአሜሪካ ዶላር
21	እንቁራሪት	ሄሚስስ ማርሞራተስ	1.20	0.12
22	እንቁራሪት	ሂልደብራንቲአ ማክሮታይፓንም	1.20	0.12
23	እንቁራሪት	ሃይላረና ጋላማነሲስ	1.20	0.12
24	እንቁራሪት	ራና አንጎሌለነሲስ	1.20	0.12
25	እንቁራሪት	ራና አክስፒታሊስ	1.20	0.12
26	እንቁራሪት	ራና ዊቲ	1.20	0.12
27	እንቁራሪት	ቶሞተርና ክሪፕቶቲስ	1.20	0.12
28	እንቁራሪት	ቲኪዲና አንቺቲ	1.20	0.12
29	እንቁራሪት	ቲኪዲና ማስከረነሲስ	1.20	0.12
30	እንቁራሪት	ቲኪዲና ፑሚሎ	1.20	0.12
31	እንቁራሪት	ቲኪዲና ፓሮሲሲማ	1.20	0.12
32	እንቁራሪት	ቲኪዲና ስቺሉኮረም	1.20	0.12
33	እንቁራሪት	ፋሪኖባትሪክስ ቦተጊ	1.20	0.12
34	እንቁራሪት	ፋሪኖባትሪክስ ናታለነሲስ	1.20	0.12
35	እንቁራሪት	ፋሪኖባትሪክስ አክሪዶይድስ	1.20	0.12
36	እንቁራሪት	ፋሪኖባትሪክስ ፐርፖልማተስ	1.20	0.12
37	እንቁራሪት	ፋሪኖባትሪክስ ማኒውተስ	1.20	0.12
38	እንቁራሪት	ፋሪኖባትሪክስ በታገሪ	1.20	0.12

ሠንጠረዥ ዘጠኝ

የዱር እንስሳት ውጤቶችን ወደ ውጪ የመላኪያ ክፍያ ተመን

ተ.ቁ.	የእንስሳው ስም	ነጠላ እና የራስ ቆይ	ምንጣፍ ነጠላ	ከቁርጥራጭ የተሠራ ምንጣፍ			ከጭን ቅላት የተሠራ	ሙሉ በድን	ቀን ድ	ጥርስ	የራስ አጥንት	እንቁላል
		ብር	ብር	ትንሽ	መካከለኛ	ትልቅ	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር
		ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር
1	ዝንጀሮ (ተራ)	20	10	20	30	50	30	50	-	-	20	-
2	ዝንጀሮ (ጭላዳ)	40	10	60	80	90	80	110	-	-	50	-
3	ዝንጀሮ/ሐማድርያስ	40	10	50	60	80	60	90	-	-	40	-
4	ድኩላ (ተራ)	20	10	30	50	70	70	120	30	-	30	-
5	ድኩላ (የምኒልክ)	30	20	50	80	110	110	180	40	-	40	-
6	ሃሽ	30	-	-	-	30	50	100	30	-	30	-
7	ዳልጋ አንበሣ	30	20	50	60	80	80	110	-	-	40	-
8	የዱር ድመት	40	20	80	110	180	80	180	-	-	40	-
9	ጉራዛ	20	10	80	110	150	60	110	-	-	20	-
10	አዞ	150	-	-	-	100	180	110	-	-	50	-
11	ኢንሹ (የጉንተር)	10	10	30	40	60	50	70	10	-	20	-
12	ኢንሹ/የሶልት/	10	10	30	40	60	50	70	10	-	20	-
13	ሚዳቋ ተራ	10	10	30	40	60	50	70	10	-	20	-
14	ቀበሮ (ጀሮ ሰፊ)	30	10	40	50	70	50	70	-	-	20	-
15	የሜዳ ፍየል (የግራንት)	20	10	30	50	70	170	120	30	-	30	-
16	የሜዳ ፍየል (የሰመሪንግ)	20	10	30	50	70	170	120	30	-	30	-
17	ፋሮ ድመት (ተራ)	20	10	30	40	50	50	70	-	-	30	-
18	ፋሮ ድመት ጠቃጠቆ	20	10	30	40	50	50	70	-	-	30	-
19	አንገተ ረጅሜ	30	10	30	40	50	50	70	30	-	30	-
20	ጥንቸል	20	10	30	50	70	30	50	-	-	20	-
21	ቆርኬ (ሌልዌል)	30	10	30	40	-	40	70	30	-	30	-
22	ጉማሬ	20	-	10	20	-	110	220	-	40	40	-
23	የዱር አሣማ (ትልቁ)	20	-	-	-	-	40	60	-	30	30	-
24	ጅብ	30	10	30	50	70	50	70	-	-	30	-
25	ሸኮኮ	10	10	30	50	70	30	50	-	-	20	-
26	ቀበሮ (ጀርባ ጥቁር)	30	10	40	50	70	50	70	-	-	20	-
27	ቀበሮ (ተራ)	30	10	40	50	70	50	70	-	-	20	-
28	ቀበሮ (ባለጉን መስመር)	30	10	40	50	70	40	70	-	-	20	-
29	ሰስ	20	10	30	30	50	40	50	20	-	20	-
30	አጋዘን (የቆላ)	40	20	30	50	70	60	120	30	-	30	-
31	አምባራይሌ	40	20	30	50	70	60	120	30	-	30	-
32	ኑብር	730	550	550	730	1090	900	1090	-	-	40	-
33	አንበሣ	220	180	110	150	180	290	510	-	-	40	-
34	ሸለምጥማጥ (የግብጽ)	20	10	30	40	50	50	70	-	-	30	-
35	ሸለምጥማጥ (ረጅም)	20	10	30	40	50	50	70	-	-	30	-
36	ሸለምጥማጥ (ድንክዬ)	20	10	30	40	50	50	70	-	-	30	-
37	ጨኖ	20	10	50	60	80	40	60	-	-	20	-
38	ጦጣ (ግራቤት)	20	10	50	60	80	40	60	-	-	20	-
39	ጦጣ (ሸርቤት)	20	10	50	60	80	40	60	-	-	20	-

ተ.ቁ.	የእንስሳው ስም	ነጠላ እና የራስ ቆዳ	ምንጣፍ ነጠላ	ከቁርጥራጭ የተሠራ ምንጣፍ			ከጭን ቅላት የተሠራ	ሙሉ በድን	ቀን ድ	ጥርስ	የራስ አጥንት	እንቁላል
		ብር	ብር	ትንሽ	መካከለኛ	ትልቅ	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር
		ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር	ብር
40	የደጋ አጋዘን	60	20	50	80	110	90	180	40	-	40	
41	ፊቆ	30	10	40	50	70	50	70	20	-	20	
42	ሳላ	40	20	30	50	70	60	120	30	-	30	
43	የውኃ በግ	20	10	40	50	70	30	50	-	-	20	
44	ሰጎን	150	-	-	-	100	-	110	25*	50**	-	18
45	የዱር አሳማ	20		-	-	-	40	60	-	30	30	
46	ጃርት	-		-	-	-	20	30	-	-	20	
47	ቀፎ ደፊ	20	10	40	50	70	50	70	-	-	20	
48	ብሆር (ሁለቱም ዝርያዎች)	20	10	30	40	50	40	50	20	-	20	
49	አነር	40	20	80	110	180	80	180	-	-	40	
50	ቆርኬ (መጋላው)	30	10	30	40	50	40	70	30	-	30	
51	ክርክር	20	-	-	-	-	40	60	-	30	90	
52	ፋሮ	30	10	40	50	70	50	70	-	-	20	
53	ውድንቢ	40	20	30	50	70	60	180	30	-	30	
54	ጨሌ ባለጋሜ	40	20	30	50	70	60	120	30	-	30	
55	አቦ ሸማኔ	730	550	550	730	1090	910	1090	-	-	40	
56	የሜዳ አህያ (ሁለት ዝርያዎች)	180	220	220	290	360	290	440	-	-	40	
57	በእርባታ የተመረተ የአዞ ቆዳ	7.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
58	ጭራ	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

* ጥፍር

**አጥንት ላባ/ኪግ

ሠንጠረዥ አሥር
ለከፍተኛ የተከሰከሱ የዱር እንሳሳት

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ
1.	አዋልድጌሣ	አሪስተሮፕስ አፈር
2.	የቀመር ጅብ	ኘሮቴሶስ ክሪስታቱስ
3.	ቢያራ ቆርኬ	ዶርካትራጉስ ሜጋሎቲስ
4.	ጨሌ ባለጋማ	ሄፖትራጉስ አኩዊንስ
5.	የዱር አህያ	ኤኩስ አሲኑስ አፍሪካንስ
6.	ቃቃ፣ የአቢሲኒያ የቁጥቋጦ ቁራ	ዛቫታሪ ድርኒስ ስትሪሶሜኒ
7.	አቦሽማኔ	አሲኖኒክስ ጁባተስ
8.	ወፍ (ክሪክ ኮርን)	ሴሪክስ ሴሪክስ
9.	ቁርዬ ባለእንጥልጥል	ግሩስ ካሩንኩላተስ
10.	ዲባታግ	አሞዶርካስ ክለርኪ
11.	ዳክዬ	አይቲያ ናይሮካ
12.	ንስር ባለጠቃጠቆ	አኩዊላ ክላነጋ
13.	ንስር አምፔሪያል	አኩወላ ሂሊያካ
14.	ውድንቢ	ትራጂላፊስ ኦሪክስ
15.	አዳኝ ጭልፊት	ፋልኮ ፋሲኑቻ
16.	ክንፈ ነጭ ወፍ	ሳሮትሩራ አየርሲ
17.	የሀውድ ቆቅ/ሶረኔ/	ፍራንኮሊኑስ ሀርውዲ
18.	የሜዳ ፍየል/ፔልዘን/	ጋዛላ ፕልዚልኒ
19.	የስፔክ ሜዳ ፍየል	ጋዜላ ስፔኪ
20.	ቀጭኔ	ጂራፍ ካሜሎፓርዳሊስ
21.	የስዌይን ቆርኬ	አሲላፊስ ቡሲላፊስ ሰዌይኒ
22.	የቶራ ቆርኬ	አሲላፊስ ቡሲላፊስ ቶራ
23.	ተኩላ	ላይክን ፒክተስ
24.	ጅብ ሽልምልም	ሀይና ሀይና
25.	ዋልያ አይቤክስ	ካኘራ ዋልያ
26.	ትንሹ ኬስተረል	ፋልኮ ናውማኒ
27.	የዲጎዲ የሰንደዶ ወፍ	ሚራፍራ ዲጎዴንሲስ
28.	የሲዳሞ የሰንደዶ ወፍ	ሄትሮሚራፍራ ሲዳሞየንሲስ
29.	የጨኖ ጦጣ	ሲርኮፒቲክስ ኔግሌክተስ
30.	ቀይ ጦጣ	ኤርቲሮሲበስ ፓታስ

ተ.ቁ	የአማርኛ መጠሪያ	የሳይንስ መጠሪያ
31.	ምስጢ በል	ስሙትሲያ ቴሚኔኪ
32.	አውራሪስ	ዲሴሮስ ባይኮርኒስ
33.	የአንኮበር ዘረ በል	ሴሪነስ አንኮበራንሲስ
34.	የሳልቫዶሪ ዘረበል	ሴሪነስ ዛንቶሊማ
35.	ማንቁርተ ቢጫ ዘረበል	ሴሪነስ ፍላቪጉላ
36.	ጭራ ነጭ ወንጭፍት	ሀይሩንዶ ሜጋየንሲስ
37.	ወፍ/ዘሪት ዘራስፖራ/	ቱራኩ ሩስፖሊስ
38.	የሰሜን ቀበሮ/ቀይ ቀበሮ/	ካኒስ ስሜንሲስ
39.	የሜዳ አህያ/በርቸል/	ኢኩዊስ ቡርቼሊ
40.	የሜዳ አህያ /የግራቭ/	ኢኩዊስ ግራቪ
41.	የባሕር ሳም	ዱጉንግ ዲጉንግ
42.	ምስጢ በል	ፓታጊነስ ቴሜኒኪይ
43.	ጢማም ጆሬ	ጂፒያተስ ባርባቱስ
44.	ወፍ (ዘዋልድራኝ)	ግሮንቲክስ ኤረሚታ
45.	ባለነጭ ክንፍ ርግብ	ስቶሪኝቶፒሊያ ሪክናዊ
46.	ወፍ ፈጣኑ	ኦፒስ ሚዩፒትለስ
47.	ሴት እንስሳትና ግልገሎች	የማንኛውም እንስሳ
48.	ዝሆን	ሎክስደንታ አፍሪካና